

EBA/GL/2021/14

2021 m. lapkričio 22 d.

Gairės

---

dėl vidaus valdymo pagal Direktyvą (ES) 2019/2034

1. Prievolė laikytis gairių ir apie tai pranešti

Šių gairių statusas

1. Šios gairės parengtos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹ 16 straipsnį. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos, įskaitant investicines įmones, privalo dėti visas pastangas siekdamos laikytis šių gairių.
2. Gairėse išdėstyta EBI nuomonė dėl Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje taikytinos reikiamos priežiūros praktikos arba dėl to, kaip Sąjungos teisė turėtų būti taikoma tam tikroje srityje. Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis ir atitinkamai jas įtraukti į savo praktiką (pvz., iš dalies pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant tuos atvejus, kai gairės pirmiausia skiriamos investicinėms įmonėms.

Pranešimo reikalavimai

3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentinga institucija iki 16.05.2022 privalo EBI pranešti, ar ji laikosi, ar ketina laikytis šių gairių, ar nurodyti nesilaikymo priežastis. Jei kompetentinga institucija iki šio termino nepateiks jokie pranešimo, EBI laikys, kad ji gairių nesilaiko. Pranešimai turėtų būti siunčiami el. pašto adresu compliance@eba.europa.eu, užpildžius EBI interneto svetainėje paskelbtą formą ir įrašius nuorodą „EBA/GL/2021/14“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, turintys reikiamus įgaliojimus pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingos institucijos vardu. Apie visus gairių laikymosi pasikeitimus taip pat būtina pranešti EBI.
4. Pranešimai bus skelbiami EBI interneto svetainėje pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį.

---

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

2. Dalykas, taikymo sritis ir sąvokų apibrėžtys

Dalykas

5. Šiose gairėse pagal Direktyvos (ES) 2019/2034² 26 straipsnio 4 dalį aprašyta vidaus valdymo tvarka, procesai ir mechanizmai, kuriuos pagal minėtos direktyvos IV antraštinės dalies 2 skyriaus 2 skirsnį turėtų įdiegti investicinės įmonės, kad užtikrintų veiksmingą riziką ribojantį valdymą.
6. Gairės taikomos nepažeidžiant Direktyvos (ES) 2014/65 9, 16, 23 ir 24 straipsnių, Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/565 ir Komisijos deleguotosios direktyvos (ES) 2017/593 nuostatų.

Kam skirtos šios gairės

7. Šios gairės skirtos Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalies viii punkte nurodytoms ir Direktyvos (ES) 2019/2034 3 straipsnio 1 dalies 5 punkte apibrėžtoms kompetentingoms institucijoms, Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 1 dalyje nurodytoms finansų įstaigoms, kurios atitinka Direktyvos (ES) 2014/65 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte pateiktą investicinės įmonės apibrėžtį, nepatenka į Direktyvos (ES) 2019/2034 2 straipsnio 2 dalies taikymo sritį ir atitinka ne visas sąlygas, kad pagal Reglamento (ES) 2019/2033 12 straipsnio 1 dalį galėtų būti laikomos mažomis ir tarpusavio sąsajų neturinčiomis investicinėmis įmonėmis.

Taikymo sritis

8. Šios gairės taikomos pagal Direktyvą (ES) 2019/2034 reikalaujamai investicinių įmonių valdymo tvarkai, įskaitant jų organizacinę struktūrą ir atitinkamus atsakomybės ryšius, taip pat visos rizikos³, kuri investicinėms įmonėms kyla arba gali kilti, nustatymo, valdymo, stebėsenos ir pranešimo apie ją procesams bei vidaus kontrolės sistemai.
9. Šios gairės taikomos individualiu ir konsoliduotu lygmenimis Direktyvos (ES) 2019/2034 25 straipsnyje nurodytoje taikymo srityje.

---

² 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2034 dėl investicinių įmonių riziką ribojančios priežiūros, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/87/EB, 2009/65/EB, 2011/61/ES, 2013/36/ES, 2014/59/ES ir 2014/65/ES.

³ Visais atvejais, kai šiose gairėse minima rizika, reikėtų suprasti, kad ši sąvoka apima visą riziką, kuri kyla arba gali kilti investicinėms įmonėms, įskaitant riziką, susijusią su klientais, rinka, investicine įmone, taip pat likvidumo riziką, operacinę riziką, įskaitant teisinę ir IT riziką, reputacijos riziką, ESG riziką ir pinigų plovimo bei terorizmo finansavimo riziką.

10. Šios gairės skirtos visoms esamoms valdybų struktūroms, neteikiant pirmenybės jokiai konkrečiai struktūrai. Gairės nedaro poveikio bendram kompetencijų paskirstymui pagal nacionalinę bendrovių teisę. Todėl jos turėtų būti taikomos neatsižvelgiant į įvairiose valstybėse narėse veikiančias valdybų struktūras (monistinę, dualistinę ir (arba) kitas). Laikytina, kad valdymo organas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/2034 3 straipsnio 1 dalies 23 ir 24 punktuose, atlieka valdymo (vykdomąją) ir priežiūros (nevykdomąją) funkcijas⁴.
11. Šiose gairėse vartojamos sąvokos „valdymo funkciją vykdančias valdymo organas“ ir „priežiūros funkciją vykdančias valdymo organas“ nereiškia jokios konkrečios valdymo struktūros, todėl tais atvejais, kai minima valdymo (vykdomoji) arba priežiūros (nevykdomoji) funkcija, reikėtų suprasti, kad kalbama apie už tą funkciją pagal nacionalinę teisę atsakingus organus arba valdymo organo narius. Įgyvendindamos šias gaires kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į nacionalinę bendrovių teisę ir prireikus patikslinti, kuriam valdymo organui arba kuriems valdymo organo nariams tos funkcijos turėtų būti priskiriamos.
12. Valstybėse narėse, kuriose valdymo organas kai kurias arba visas vykdomąsias funkcijas perduoda kuriam nors asmeniui ar vidaus vykdomajam organui (pvz., generaliniam direktoriui, valdymo grupei ar vykdomajam komitetui), šias vykdomąsias funkcijas pagal perduotą įgaliojimą atliekantys ir įstaigos veiklai vadovaujantys asmenys laikytini valdymo organo valdymo funkciją vykdančiais asmenimis. Visais atvejais, kai šiose gairėse minimas valdymo funkciją vykdančias valdymo organas, reikėtų suprasti, kad ši sąvoka reiškia ir vykdomojo organo narius arba generalinį direktorių, kaip apibrėžta šiose gairėse, net jei jie pagal nacionalinę teisę nebuvo pasiūlyti arba paskirti oficialiais investicinės įmonės valdymo organo arba organų nariais.
13. Valstybėse narėse, kuriose kai kurias pareigas tiesiogiai vykdo ne valdymo organas, bet investicinės įmonės akcininkai, nariai ar savininkai, investicinės įmonės turėtų užtikrinti, kad tokios pareigos ir su jomis susiję sprendimai, kiek įmanoma, atitiktų šias valdymo organui taikomas gaires.
14. Šiose gairėse vartojamos generalinio direktoriaus, vyriausiojo finansininko ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų sąvokos tėra funkcinės ir nereiškia, kad tokie pareigūnai turi būti paskirti arba kad tokios pareigybės turi būti sukurtos, nebent to reikalaujama pagal atitinkamus ES arba nacionalinės teisės aktus.

Sąvokos

15. Jei nenurodyta kitaip, Direktyvoje (ES) 2019/2034 ir Reglamente (ES) 2019/2033 vartojamos ir apibrėžtos sąvokos šiose gairėse turi tokią pačią reikšmę. Šiose gairėse taip pat vartojamos šios sąvokos:

---

⁴ Taip pat žr. Direktyvos 2019/2034/ES 27 konstatuojamąją dalį.

Priimtina rizika	bendras rizikos lygis ir tipai, kuriuos investicinė įmonė laiko priimtinais pagal savo pajėgumą prisiimti riziką, atsižvelgdama į savo verslo modelį, siekdama savo strateginių tikslų.
Pajėgumas prisiimti riziką	didžiausias rizikos, kurią investicinė įmonė, atsižvelgdama į savo kapitalo bazę, pajėgumus valdyti ir kontroliuoti riziką ir reguliavimo apribojimus, gali prisiimti, lygis.
Rizikos kultūra	investicinės įmonės normos, nuostatos ir elgsena, susijusios su rizikos suvokimu, rizikos prisiėmimu ir rizikos valdymu, taip pat kontrolės priemonės, lemiančios su rizika susijusius sprendimus. Rizikos kultūra daro įtaką vadovybės ir darbuotojų sprendimams jų kasdienėje veikloje ir poveikį jų prisiimamai rizikai.
Darbuotojai	visi konsoliduoto lygmens investicinės įmonės ir jos patronuojamųjų įmonių darbuotojai ir visi atitinkamų valdymo funkcijų ir priežiūros funkcijų vykdančių valdymo organų nariai.
Generalinis direktorius	asmuo, atsakingas už investicinės įmonės bendros verslo veiklos vadybą ir valdymą.
Vyriausiasis finansininkas	asmuo, kuriam tenka bendra atsakomybė už visos šios veiklos: finansinių išteklių valdymo, finansų planavimo ir finansinės atskaitomybės, valdymą.
Vidaus kontrolės funkcijų vadovai	aukščiausio hierarchinio lygmens asmenys, atsakingi už veiksmingą kasdienės nepriklausomo rizikos valdymo, atitikties užtikrinimo ir vidaus audito funkcijų veiklos valdymą.
Pagrindines funkcijas atliekantys asmenys	<p>asmenys, kurie turi reikšmingos įtakos investicinių įmonių valdymui, bet nėra valdymo organo nariai ar generalinis direktorius. Prie jų priskiriami vidaus kontrolės funkcijų vadovai ir vyriausiasis finansininkas, kurie nėra valdymo organo nariai, ir kiti pagrindines funkcijas atliekantys asmenys, jei atitinkamos investicinės įmonės, taikydamos rizika pagrįstą metodą, yra juos išskyrusios.</p> <p>Prie kitų pagrindines funkcijas atliekančių asmenų gali būti priskiriami svarbių verslo linijų, Europos ekonominėje erdvėje ir (arba) Europos laisvosios prekybos asociacijos šalyse veikiančių filialų, trečiosiose valstybėse įsisteigusių patronuojamųjų įmonių ir kitų vidaus funkcijų, vadovai.</p>
Sąjungos patronuojančioji įmonė	Sąjungos patronuojančioji investicinė įmonė, Sąjungos patronuojančioji investicinė kontroliuojančioji bendrovė arba Sąjungos patronuojančioji mišrią veiklą vykdanči finansų kontroliuojančioji bendrovė, kuri privalo laikytis riziką ribojančių reikalavimų, remdamasi konsoliduota būkle pagal Reglamento (ES) 2019/2033 7 straipsnį.

Riziką ribojantis konsolidavimas	Direktyvos (ES) 2019/2034 25 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2019/2033 7 straipsnyje nustatytų riziką ribojančių taisyklių taikymas ⁵ .
Į reguliuojamos rinkos sąrašus įtrauktos investicinės įmonės	investicinės įmonės, kurių finansinėmis priemonėmis leista vienoje ar keliose valstybėse narėse prekiauti reguliuojamoje rinkoje arba daugiašalėje prekybos sistemoje, kaip tai apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES ⁶ 4 straipsnio 21 ir 22 punktuose.
Akininkas	asmuo, kuriam priklauso investicinės įmonės akcijos, arba, priklausomai nuo investicinės įmonės teisinės formos, kiti investicinės įmonės savininkai arba nariai.
Direktoriaus pareigos	investicinės įmonės arba kito juridinio asmens valdymo organo nario pareigos.

3. Įgyvendinimas

Taikymo data

16. Šios gairės taikomos nuo 2022 m. balandžio 30 d.

⁵ Taip pat žr. [investicinių įmonių konsolidavimo TRS pagal Direktyvą \(ES\) 2019/2034](#).

⁶ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

4. Gairės

I antraštinė dalis. Proporcingumas

17. Taikydamos šias gaires, kompetentingos institucijos ir investicinės įmonės turėtų atsižvelgti į proporcingumo principą, kaip tai nurodyta Direktyvos (ES) 2019/2034 26 straipsnio 3 dalyje ir išsamiau paaiškinta šių gairių I antraštinėje dalyje, ir stengtis užtikrinti, kad investicinių įmonių, įskaitant investicinių įmonių grupes, nustatyta vidaus valdymo tvarka nuosekliai derėtų su įmonių individualiu ir grupės rizikos profiliu, atitiktų jų dydį, vidaus organizacinę struktūrą, būtų tinkama pagal jų verslo modelį, veiklos pobūdį, mastą ir sudėtingumą ir būtų pakankama, kad būtų veiksmingai pasiekti atitinkamų reguliavimo reikalavimų ir nuostatų tikslai.
18. Taikant pirmiau išdėstytą punktą, reikėtų atsižvelgti į verslo modelių, pagal kuriuos investicinės įmonės ir investicinių įmonių grupės veikia, pavyzdžiui, kaip investicijų konsultantai, portfelių valdytojai, prekybos vietos, depozitoriumai, sandorių vykdymo ar didmeniniai makleriai, prekybos įmonės ir kt., įvairovę. Todėl tam, kad būtų pripažinta, jog vidaus valdymo tvarka nuosekliai dera su įmonės individualiu ir grupės rizikos profiliu, atitinka jų dydį, vidaus organizacinę struktūrą, yra tinkama pagal jų verslo modelį, veiklos pobūdį, mastą ir sudėtingumą ir yra pakankama, kad būtų veiksmingai pasiekti atitinkamų reguliavimo reikalavimų ir nuostatų tikslai, turėtų būti užtikrinta, kad investicinės įmonės, kurių organizacinė struktūra yra sudėtingesnė arba didesnio masto, būtų įdiegusios sudėtingesnę valdymo tvarką, o investicinės įmonės, kurių organizacinė struktūra yra paprastesnė arba mažesnio masto, galėtų įdiegti paprastesnę valdymo tvarką. Tačiau investicinės įmonės turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad investicinės įmonės dydis arba sisteminė svarba savaime neparodo investicinės įmonės patiriamos rizikos masto.
19. Taikydamos proporcingumo principą, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2019/2034 26 straipsnio 3 dalyje ir išsamiau paaiškinta šių gairių 20 punkte, kompetentingos institucijos ir investicinės įmonės turėtų užtikrinti, kad dėl to neatsirastų galimybių netaikyti reguliavimo reikalavimų arba juos taikyti neužtikrinant patikimos valdymo tvarkos, aiškios organizacinės struktūros, pakankamų vidaus kontrolės mechanizmų, patikimo ir veiksmingo rizikos valdymo ir tinkamos atlygio politikos.
20. Taikydamos proporcingumo principą ir užtikrindamos tinkamą reguliavimo reikalavimų ir šių gairių įgyvendinimą, investicinės įmonės ir kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į šiuos aspektus:
  - a. investicinės įmonės ir jos patronuojamųjų įmonių, įtrauktų į riziką ribojantį konsolidavimą, balanso dydį;
  - b. tai, ar investicinės įmonės balansinio ir nebalansinio turto vertė per ketverių metų laikotarpį, einantį prieš pat konkrečius finansinius metus, vidutiniškai buvo ne didesnė

kaip 100 mln. EUR pagal Direktyvos (ES) 2019/2034 32 straipsnio 4 dalies a punkte nustatytus kriterijus;

- c. valdomą turtą;
- d. ar investicinė įmonė turi leidimą laikyti klientų pinigus arba turtą;
- e. saugomą ir administruojamą turtą;
- f. tvarkomų klientų pavedimų apimtį;
- g. kasdienių prekybos srautų apimtį;
- h. investicinės įmonės veiklos geografinę vietą, jos veiklos kiekvienoje jurisdikcijoje, įskaitant trečiųjų valstybių jurisdikcijas, mastą;
- i. investicinės įmonės teisinę formą, įskaitant tai, ar investicinė įmonė priklauso grupei ir, jei taip, proporcingumo įvertinimą grupės lygiu;
- j. ar investicinė įmonė yra įtraukta į prekybos sąrašus reguliuojamoje rinkoje;
- k. ar investicinei įmonei leidžiama apskaičiuojant kapitalo reikalavimus naudoti vidaus modelius (pvz., vidaus reitingais pagrįstą metodą);
- l. veiklos, kuriai išduotas leidimas, rūšį, investicinės įmonės teikiamas paslaugas (pvz., pagal Direktyvos 2014/65/ES I priedo A ir B skirsnius) ir kitas investicinės įmonės teikiamas paslaugas (pvz., tarpuskaitos paslaugas);
- m. pagrindinį verslo modelį ir strategiją, verslo veiklos pobūdį ir sudėtingumą ir investicinės įmonės organizacinę struktūrą;
- n. investicinės įmonės rizikos strategiją, norimą prisiimti riziką ir faktinės rizikos profilį, taip pat atsižvelgiant į SREP kapitalo ir SREP likvidumo vertinimo rezultatus;
- o. investicinės įmonės nuosavybės ir finansavimo struktūrą;
- p. klientų tipą;
- q. finansinių priemonių arba sutarčių sudėtingumą;
- r. funkcijas, kurių vykdymo paslaugos yra perkamos, ir platinimo kanalus;
- s. turimas informacinių technologijų (IT) sistemas, įskaitant veiklos tęstinumo užtikrinimo sistemas ir šios srities funkcijas, kurių vykdymo paslaugos yra perkamos.

21. Investicinės įmonės, kurios yra vieno fizinio asmens valdomi juridiniai asmenys, turėtų būti parengusios alternatyvią tvarką, kuria būtų užtikrintas patikimas riziką ribojantis tokių investicinių įmonių valdymas ir kurioje būtų tinkamai atsižvelgiama į vidaus valdymo tvarką.

II antraštinė dalis. Valdymo organo ir komitetų vaidmuo ir sudėtis

1 Valdymo organo vaidmuo ir atsakomybė

22. Valdymo organas privalo priimti galutinę bendrą atsakomybę už investicinę įmonę; jis nustato investicinės įmonės valdymo tvarką, pagal kurią užtikrinamas veiksmingas riziką ribojantis investicinės įmonės valdymas, prižiūri šios tvarkos įgyvendinimą ir yra už tai atskaitingas, kaip nurodyta, visų pirma, Direktyvos (ES) 2019/2034 26, 28 ir 29 straipsniuose.
23. Valdymo organo pareigos turėtų būti aiškiai apibrėžtos, o valdymo (vykdomosios) funkcijos atskirtos nuo priežiūros (nevykdomųjų) funkcijų. Valdymo organo atsakomybė ir pareigos turėtų būti išdėstytos rašytiniame dokumente ir valdymo organo tinkamai patvirtintos. Visi valdymo organo nariai turėtų gerai išmanyti valdymo organo struktūrą ir atsakomybės sritis, prireikus gerai žinoti, kokias užduotis vykdo įvairūs valdymo organo ir jo komitetų funkcijų vykdytojai.
24. Priežiūros funkciją vykdantis valdymo organas ir valdymo funkciją vykdantis valdymo organas turėtų veiksmingai sąveikauti. Abiejų funkcijų vykdytojai turėtų vieni kitiems teikti pakankamą informaciją, kad galėtų atlikti savo funkcijas. Tam, kad veiktų tinkama patikrinimų ir balanso sistema, valdymo organui priimant sprendimus neturėtų dominuoti vienas narys arba nedidelė narių grupė.
25. Nedarant poveikio užduotims ir atsakomybei, kurios yra priskiriamos valdymo organui pagal Direktyvą 2014/65/ES, valdymo organas turėtų būti atsakingas už šių priemonių nustatymą, tvirtinimą ir įgyvendinimo priežiūrą:
  - a. bendrą verslo strategiją ir pagrindinę investicinės įmonės politiką pagal taikytiną teisinę ir reguliavimo sistemą, atsižvelgiant į investicinės įmonės ilgalaikius finansinius interesus ir mokumą;
  - b. bendrą rizikos strategiją, įskaitant investicinės įmonės norimą priimti riziką ir jos rizikos valdymo sistemą, taip pat tinkamą politiką ir procedūras, atsižvelgiant į makroekonominę aplinką, investicinės įmonės verslo ciklą, ir priemones, kuriomis užtikrinama, kad valdymo organas rizikos valdymo klausimams skirtų pakankamai laiko; tinkamą ir veiksmingą vidaus valdymo ir vidaus kontrolės sistemą, kuri apima aiškią organizacinę struktūrą ir sklandžiai veikiančius vidaus kontrolės mechanizmus. Šiuos mechanizmus, be kitų dalykų, turėtų sudaryti veiksminga ir nuolat veikianti atitikties užtikrinimo funkcija ir, kai tinkama ir proporcinga pagal I antraštinę dalį, vidaus rizikos valdymo ir vidaus audito funkcijos, o jų vykdytojai turėtų būti pakankamai autoritetingi, svarbūs ir turėti pakankamai išteklių, kad galėtų šias funkcijas vykdyti nepriklausomai ir užtikrinti atitiktį taikytiniams reguliavimo

reikalavimams, susijusiems su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija; taip pat investicinės įmonės likvidumo valdymo tikslai;

- c. atlygio politiką, kuri atitinka atlygio principus, nustatytus Direktyvos (ES) 2019/2034 26 ir 30–33 straipsniuose ir EBI gairėse dėl patikimos atlygio politikos pagal Direktyvą (ES) 2019/2034⁷;
- d. priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad valdymo organo individualus ir kolektyvinis tinkamumo vertinimas būtų veiksmingai atliekamas, valdymo organo sudėtis ir tęstinumo planavimas būtų tinkami ir valdymo organas veiksmingai atliktų savo funkcijas⁸;
- e. pagrindines funkcijas atliekančių asmenų atrankos ir tinkamumo vertinimo procesą⁹;
- f. priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti kiekvieno valdymo organo komiteto, jei toks komitetas įsteigiamas, vidaus veikimą, konkrečiai nustatant:
  - i. kiekvieno iš jų vaidmenį, sudėtį ir užduotis;
  - ii. reikiamus informacijos šaltus, įskaitant rekomendacijų ir išvadų įforminimą dokumentais, ir kiekvieno komiteto atskaitomybės ryšius su valdymo organu, kompetentingomis institucijomis ir kitomis šalimis;
- g. rizikos kultūrą pagal šių gairių 8 skirsnį, kurioje atsižvelgiama į investicinės įmonės rizikos suvokimo ir rizikos prisiėmimo elgsenos aspektus;
- h. įmonės kultūrą ir vertybes pagal 9 skirsnį, kuriomis skatinama atsakinga ir etiška elgsena, įskaitant elgsenos kodeksą ar panašią priemonę;
- i. investicinės įmonės lygmens interesų konfliktų sprendimo politiką pagal 10 skirsnį ir politiką darbuotojams pagal 11 skirsnį ir
- j. priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemų patikimumą, įskaitant finansų ir veiklos kontrolės priemones ir įstatymų ir taikytinų standartų laikymąsi.

26. Nustatydamas, tvirtindamas 25 punkte išvardytas priemones ir prižiūradamas jų įgyvendinimą, valdymo organas turėtų stengtis užtikrinti, kad pagal taikomą verslo modelį ir valdymo tvarką, įskaitant rizikos valdymo sistemą, būtų atsižvelgiama į investicinių įmonių patiriamą arba

---

⁷ EBI gairės dėl patikimos atlygio politikos pagal Investicinių įmonių direktyvą.

⁸ Taip pat žr. Bendras ESMA ir EBI gairės dėl valdymo organo narių ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tinkamumo vertinimo.

⁹ Taip pat žr. Bendras ESMA ir EBI gairės dėl valdymo organo narių ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tinkamumo vertinimo.

galimą patirti riziką arba į riziką, kurią jos kelia ar gali kelti kitiems¹⁰. Atsižvelgdamos į visas rizikas, investicinės įmonės turėtų atsižvelgti į visus svarbius rizikos veiksnius, įskaitant aplinkos, socialinius ir valdymo (angl. *environmental, social and governance*, toliau – ESG) rizikos veiksnius. Investicinės įmonės turėtų atsižvelgti į tai, kad ESG veiksniai gali paveikti jų pradžinę riziką¹¹. ESG rizikos veiksniai apima, pavyzdžiui, teisinę riziką sutarčių ar darbo teisės srityje, su galimais žmogaus teisių pažeidimais susijusią riziką arba kitus ESG rizikos veiksnius, kurie gali daryti poveikį toje valstybėje, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, ir jo gebėjimui teikti sutartas paslaugas.

27. Valdymo organas turėtų prižiūrėti informacijos atskleidimo procesą ir komunikaciją su išorės suinteresuotaisiais subjektais bei kompetentingomis institucijomis.
28. Visi valdymo organo nariai turėtų būti informuojami apie investicinės įmonės bendrą veiklą, finansinę ir su rizika susijusią padėtį, atsižvelgiant į ekonominę aplinką, ir apie visus priimamus sprendimus, kurie gali padaryti didelį poveikį investicinės įmonės veiklai.
29. Valdymo organo narys gali būti atsakingas už V antraštinės dalies 18.1 skirsnyje nurodytą vidaus kontrolės funkciją, jeigu narys neturi kitų įgaliojimų, dėl kurių nukentėtų jo veikla vidaus kontrolės srityje ir vidaus kontrolės funkcijos nepriklausomumas.
30. Valdymo organas turėtų stebėti, reguliariai peržiūrėti ir ištaisyti bet kokius nustatytus procesus, strategijų ir politikos, susijusių su 25 ir 26 punktuose išdėstytomis atsakomybės sritimis, trūkumus. Vidaus valdymo sistemą ir jos įgyvendinimą reikėtų reguliariai peržiūrėti ir atnaujinti, atsižvelgiant į proporcingumo principą, kaip tai nurodyta I antraštinėje dalyje. Jeigu reikšmingi pokyčiai daro poveikį investicinei įmonei, reikėtų atlikti išsamesnę peržiūrą.
31. Jeigu investicinė įmonė yra juridinis asmuo, kuriuos pagal jų steigiamąsias taisykles ir nacionalinius įstatymus valdo vienas fizinis asmuo, reikėtų laikyti, kad šiose gairėse vartojama valdymo organo sąvoka reiškia tą vieną fizinį asmenį, o jis yra atsakingas už alternatyvios tvarkos, kuria užtikrinamas patikimas riziką ribojantis tokios investicinės įmonės valdymas ir tinkamas vidaus valdymo tvarkos laikymasis, įgyvendinimą.

2 Valdymo organo valdymo funkcija

32. Valdymo funkciją vykdančias valdymo organas turėtų aktyviai dalyvauti investicinės įmonės veikloje ir priimti tinkamus ir gerai informacija pagrįstus sprendimus.
33. Valdymo funkciją vykdančias valdymo organas turėtų būti atsakingas už valdymo organo nustatytų strategijų įgyvendinimą ir reguliariai aptarti jų įgyvendinimą ir tinkamumą su

---

¹⁰ Žr. Direktyvos (ES) 2019/2034 26 straipsnį.

¹¹ Žr. EBI diskusijoms skirtą dokumentą dėl ESG rizikos valdymo ir priežiūros, paskelbtą pagal KRD 98 straipsnio 8 dalį. Dokumente nurodyta, kaip EBI supranta ESG riziką, nurodyti galimi jos perdavimo kanalai ir pateikiamos rekomendacijos dėl priemonių, procesų, mechanizmų ir strategijų, kuriuos įstaigos turi įgyvendinti siekdamas nustatyti, įvertinti ir valdyti ESG riziką.

priežiūros funkciją vykdančiu valdymo organu. Praktinį įgyvendinimą gali užtikrinti investicinės įmonės vadovybė.

34. Vertindamas ir priimdamas sprendimus valdymo funkciją vykdančias valdymo organas turėtų konstruktyviai nagrinėti ir kritiškai vertinti gautus pasiūlymus, paaiškinimus ir informaciją. Valdymo funkciją vykdančias valdymo organas turėtų teikti išsamias ataskaitas, reguliariai ir prireikus nepagrįstai nedelsdamas informuoti priežiūros funkciją vykdančią valdymo organą apie svarbius padėties vertinimo aspektus, riziką ir pokyčius, darančius arba galinčius padaryti poveikį investicinei įmonei, pvz., svarbius sprendimus dėl verslo veiklos ir prisiimamos rizikos, investicinės įmonės ekonominės ir verslo aplinkos vertinimo, likvidumo, patikimos kapitalo bazės ir reikšmingų rizikos pozicijų vertinimo.
35. Nepažeidžiant nacionalinės teisės aktų, kuriais į nacionalinę teisę perkelta Direktyva dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ((ES) 2015/849 (AMLD)), valdymo organas, laikydamasis Direktyvos (ES) 2015/849 46 straipsnio 4 dalies reikalavimų, turėtų paskirti vieną iš savo narių atsakingu už įstatymų ir kitų teisės aktų, būtinų, kad būtų laikomasi šios direktyvos, įgyvendinimą, taip pat kad būtų užtikrintas atitinkamų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politikų ir procedūrų įgyvendinimas įmonės ir valdymo organo lygmeniu.

3 Valdymo organo priežiūros funkcija

36. Priežiūros funkciją vykdančias valdymo organo nariai turėtų vykdyti investicinės įmonės strategijos stebėseną ir konstruktyviai bei kritiškai ją vertinti.
37. Nepažeidžiant nacionalinės teisės aktų, priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo sudėtyje turėtų būti nepriklausomų narių, kaip nurodyta bendrų ESMA ir EBI gairių dėl valdymo organo narių ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tinkamumo vertinimo pagal Direktyvą (ES) 2013/36 ir Direktyvą (ES) 2014/65 9.3 skirsnyje.
38. Nedarydamas poveikio pagal nacionalinės bendrovių teisės aktų nuostatas jam priskirtoms atsakomybės sritims, priežiūros funkciją vykdančias valdymo organas turėtų:
  - a. prižiūrėti ir stebėti valdymo sprendimų priėmimą ir veiksmus ir veiksmingai prižiūrėti valdymo funkciją vykdančią valdymo organą, be kita ko, prižiūrėti jo individualių narių ir kolektyvinius veiklos rezultatus ir investicinės įmonės strategijos bei tikslų įgyvendinimą;
  - b. konstruktyviai nagrinėti ir kritiškai vertinti valdymo funkciją vykdančio valdymo organo narių teikiamus pasiūlymus ir informaciją ir to valdymo organo sprendimus;
  - c. tinkamai atlikti rizikos komiteto ir atlygio komiteto, jei tokie komitetai nėra įsteigti, pareigas ir vaidmenį;

- d. užtikrinti ir reguliariai vertinti investicinės įmonės vidaus valdymo sistemos veiksmingumą ir imtis reikiamų veikslių visiems nustatytiems trūkumams pašalinti;
- e. prižiūrėti, kad būtų nuosekliai laikomasi investicinės įmonės strateginių tikslų, organizacinės struktūros, rizikos strategijos, norimos priimti rizikos ir rizikos valdymo sistemos, kitų sričių politikos (pvz., atlygio politikos) ir informacijos atskleidimo sistemos, ir tai stebėti;
- f. stebėti, kad būtų nuosekliai laikomasi investicinės įmonės rizikos kultūros;
- g. prižiūrėti elgesio kodekso ar panašaus kodekso bei faktinės politikos, pagal kurią nustatomi, valdomi ir mažinami faktiniai ir galimi interesų konfliktai, įgyvendinimą ir laikymąsi;
- h. prižiūrėti finansinės informacijos ir teikiamų ataskaitų patikimumą, taip pat prižiūrėti vidaus kontrolės sistemą, įskaitant veiksmingą ir patikimą rizikos valdymo sistemą;
- i. užtikrinti, kad vidaus kontrolės funkcijų vadovai galėtų veikti nepriklausomai ir, neatsižvelgiant į pareigą teikti ataskaitas kitiems vidaus organams, verslo linijoms ar padaliniams, galėtų išreikšti susirūpinimą ir prireikus tiesiogiai perspėti priežiūros funkciją vykdančią valdymo organą, kad neigiami rizikos pokyčiai daro arba gali padaryti poveikį investicinei įmonei;
- j. stebėti vidaus audito plano, parengto dalyvaujant rizikos komitetui (jei toks komitetas įsteigtas), įgyvendinimą.

4 Valdymo organo pirmininko vaidmuo

- 39. Valdymo organo pirmininkas turėtų vadovauti valdymo organui, padėti užtikrinti veiksmingą informacijos srautą valdymo organe ir tarp valdymo organo ir jo komiteto, jei tokie komitetai įsteigti, ir atsakyti už veiksmingą veikimą apskritai.
- 40. Pirmininkas turėtų skatinti ir stiprinti atviras ir kritiškas diskusijas bei užtikrinti, kad sprendimų priėmimo procese būtų galima pareikšti ir aptarti skirtingas nuomones.
- 41. Jeigu pirmininkui leidžiama vykdyti vykdomąsias pareigas, investicinė įmonė turėtų taikyti priemones, kuriomis sušvelnintų bet kokį neigiamą poveikį investicinės įmonės patikrinimų ir balanso sistemai (pvz., paskirti vadovaujantį valdybos narį ar vyresnįjį nepriklausomą valdybos narį arba į priežiūros funkciją vykdančią valdymo organą įtraukti daugiau nevykdomųjų narių). Investicinės įmonės priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo pirmininkas negali tuo pačiu metu vykdyti tos pačios investicinės įmonės generalinio direktoriaus funkcijų, nebent investicinė įmonė tai pagrįstų ir būtų gautas kompetentingų institucijų leidimas.
- 42. Pirmininkas turėtų nustatyti posėdžių darbotvarkes ir užtikrinti, kad pirmenybė būtų teikiama strateginių klausimų aptarimui. Jis turėtų užtikrinti, kad valdymo organo sprendimai būtų

priimami tinkamai, būtų gerai pagrįsti informacija ir kad dokumentai ir informacija būtų gaunami likus pakankamai laiko iki posėdžio.

43. Valdymo organo pirmininkas turėtų padėti aiškiai paskirstyti pareigas valdymo organo nariams ir užtikrinti veiksmingą informacijos srautą tarp jų, kad priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo nariai galėtų konstruktyviai dalyvauti diskusijose ir balsuoti pagrįstai, remdamiesi informacija.

5 Priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo komitetai

5.1 Komitetų steigimas

44. Jeigu nacionalinėje teisėje nenustatyta kitaip, pagal Investicinių įmonių direktyvos 28 straipsnį¹² investicinės įmonės, kurių vidutinė balansinio ir nebalansinio turto vertė per ketverių metų laikotarpį, einantį prieš pat konkrečius finansinius metus, yra didesnė kaip 100 mln. EUR, privalo įsteigti rizikos ir atlygio komitetus, kurie konsultuotų priežiūros funkciją vykdančią valdymo organą ir rengtų sprendimus, kuriuos turi priimti šis organas.
45. Jeigu rizikos komitetas neįsteigtas, šiose gairėse pateiktos nuorodos į šį komitetą turėtų būti suprantamos kaip nuorodos į priežiūros funkciją vykdančią valdymo organą.
46. Atsižvelgdamos į šių gairių I antraštinėje dalyje išdėstytus kriterijus, investicinės įmonės gali steigti kitus komitetus (pvz., kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, etikos, elgesio ir atitikties užtikrinimo komitetus).
47. Investicinės įmonės turėtų užtikrinti aiškų pareigų ir užduočių skyrimą ir paskirstymą specializuotiems valdymo organo komitetams. Priežiūros funkciją vykdančias valdymo organas kiekvienam komitetui turėtų suteikti dokumentais įformintus įgaliojimus, kuriuose, be kitų dalykų, būtų apibrėžta komiteto atsakomybės apimtis, ir nustatyti reikiamas darbo procedūras.
48. Komitetai turėtų padėti priežiūros funkcijos vykdytojams konkrečiose srityse ir padėti kurti ir įgyvendinti patikimą vidaus valdymo sistemą. Tai, kad priežiūros funkciją vykdančias valdymo organas perduoda savo pareigas ir atsakomybę komitetams, jokių būdu neatleidžia jo nuo kolektyvinių tų pareigų vykdymo ir atsakomybės.

5.2 Komitetų sudėtis¹³

49. Visiems komitetams turėtų pirmininkauti nevykdomasis valdymo organo narys, sugebantis objektyviai vertinti padėtį.

---

¹² Direktyvos (ES) 2019/2034 28 straipsnyje reikalaujama, kad 32 straipsnio 4 dalies a punkte nustatytų kriterijų neatitinkančios investicinės įmonės įsteigtų rizikos komitetą, kurį sudarytų valdymo organo nariai, atitinkamoje investicinėje įmonėje nevykdomųjų funkcijų.

¹³ Šį skirsnį reikėtų aiškinti kartu su bendromis ESMA ir EBI gairėmis dėl valdymo organo narių ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tinkamumo vertinimo pagal Direktyvą (ES) 2013/36 ir Direktyvą (ES) 2014/65.

50. Nepriklausomi priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo nariai¹⁴ turėtų aktyviai dalyvauti komitetų veikloje.
51. Tais atvejais, kai komitetai turi būti įsteigti pagal Direktyvą (ES) 2019/2034 arba nacionalinę teisę, jie paprastai turėtų būti sudaryti bent iš trijų narių ir turėti bent vieną nepriklausomą narį, atsižvelgiant į šių gairių I antraštinėje dalyje išdėstytus kriterijus ir bendras EBI ir ESMA gaires dėl valdymo organo narių ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tinkamumo vertinimo. Jeigu priežiūros funkciją vykdančias valdymo organas neturi pakankamai narių, kad būtų užtikrinta tinkama komitetų sudėtis, kaip nustatyta šiame skirsnyje, komiteto užduotys gali būti pavestos kuriam nors priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo nariui, o jam prireikus gali talkinti darbuotojai. Komitetai gali būti sudaryti iš tų pačių narių grupės, atsižvelgiant į I antraštinėje dalyje išdėstytus kriterijus ir į priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo nepriklausomų narių skaičių, taip pat į konkrečią patirtį, žinias ir įgūdžius, kurių komitetai turi turėti individualiai ar kolektyviai. Komitetų sudėties pagrindimas turėtų būti įformintas dokumentais.
52. Rizikos komitetą turėtų sudaryti atitinkamos investicinės įmonės priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo nevykdomieji nariai. Atlygio komitetas turėtų būti sudarytas pagal EBI gairių dėl patikimos atlygio politikos¹⁵ 2.3 skirsnį.
53. Rizikos komitetui, jei įmanoma, turėtų pirmininkauti nepriklausomas narys. Rizikos komiteto nariai individualiai ir kolektyviai turėtų turėti reikiamų žinių, įgūdžių ir patirties apimančių, atitinkamai, atrankos proceso ir tinkamumo reikalavimus taip pat ir rizikos valdymo bei kontrolės srityse. Jeigu tai įmanoma, jokios investicinės įmonės rizikos komiteto pirmininkas neturėtų būti nei valdymo organo pirmininkas, nei kurio nors kito komiteto pirmininkas.

5.3 Komitetų procesai

54. Komitetai turėtų reguliariai atsiskaiityti priežiūros funkciją vykdančiam valdymo organui.
55. Komitetai turėtų atitinkamai sąveikauti vienas su kitu. Nepažeidžiant 51 punkto, tokia sąveika galėtų vykti dalyvaujant vienas kito veikloje, suteikiant galimybę komiteto pirmininkui ar nariui būti ir kito komiteto nariu.
56. Komitetų nariai turėtų vesti atviras ir kritiškas diskusijas ir per jas konstruktyviai aptarti skirtingas nuomones.
57. Komitetai turėtų dokumentais įforminti komitetų posėdžių darbotvarkes ir pagrindinius rezultatus bei išvadas.
58. Rizikos komitetas (jei toks komitetas yra įsteigtas) turėtų bent:
  - a. turėti prieigą prie visos svarbios informacijos ir duomenų, būtinų jo funkcijoms atlikti, įskaitant informaciją ir duomenis, gautus iš atitinkamų įmonės ir kontrolės funkcijų

¹⁴ Kaip apibrėžta bendrų ESMA ir EBI gairių dėl valdymo organo narių ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tinkamumo vertinimo pagal Direktyvą (ES) 2013/36 ir Direktyvą (ES) 2014/65 9.3 skirsnyje.

¹⁵ EBI gairės dėl patikimos atlygio politikos pagal Direktyvos (ES) 2019/2034 34 straipsnio 3 dalį.

vykdytojų (pvz., teisės, finansų, žmogiškųjų išteklių, IT, vidaus audito, rizikos, atitikties užtikrinimo, įskaitant informaciją apie kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu reikalavimų laikymąsi ir apibendrintą informaciją apie pranešimus dėl įtartinų sandorių bei pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos veiksnių);

- b. reguliariai gauti ataskaitas, *ad hoc* informaciją, pranešimus ir nuomones iš vidaus kontrolės funkcijų vadovų apie esamą investicinės įmonės rizikos profilį, rizikos kultūrą ir rizikos ribas, taip pat apie visus reikšmingus pažeidimus¹⁶, kurie galėjo būti padaryti, išsamią informaciją apie taisomąsias priemones, kurių imtasi, turėtų būti imamas arba siūloma imtis tiems pažeidimams ištaisyti, ir rekomendacijas dėl tokių priemonių; reguliariai peržiūrėti jam teiktinos informacijos apie riziką turinį, formą ir dažnumą bei priimti su tuo susijusius sprendimus;
- c. prireikus užtikrinti tinkamą vidaus kontrolės funkcijų ir kitų svarbių funkcijų (žmogiškųjų išteklių, teisės, finansų) vykdytojų dalyvavimą pagal atitinkamas jų kompetencijos sritis ir (arba) kreiptis patarimo į išorės ekspertus.

5.4 Rizikos komiteto vaidmuo

59. Rizikos komitetas (jei toks komitetas yra įsteigtas) turėtų bent:

- a. teikti patarimus ir paramą priežiūros funkciją vykdančiam valdymo organui investicinės įmonės bendros esamos ir būsimos rizikos strategijos ir norimos prisiimti rizikos klausimais ir padėti valdymo organui prižiūrėti tos strategijos įgyvendinimą, užtikrinti, kad strategija ir norima prisiimti rizika atitiktų verslo tikslus, investicinės įmonės kultūrą ir vertybes;
- b. padėti priežiūros funkciją vykdančiam valdymo organui prižiūrėti investicinės įmonės rizikos strategijos įgyvendinimą ir nustatyti atitinkamas ribas;
- c. prižiūrėti kapitalo ir likvidumo valdymo strategijų įgyvendinimą, taip pat visos kitos investicinei įmonei svarbios rizikos, pavyzdžiui, rizikos klientams, rinkai ir pačiai įmonei, operacinės (įskaitant teisinę ir IT riziką) rizikos ir reputacijos rizikos valdymo strategijų įgyvendinimą, siekiant įvertinti jų tinkamumą pagal patvirtintą rizikos strategiją ir priimtą riziką;
- d. teikti priežiūros funkciją vykdančiam valdymo organui rekomendacijas dėl būtinų rizikos strategijos pakeitimų, susijusių su, be kita ko, investicinės įmonės verslo modelio pokyčiais, rinkos pokyčiais ar rizikos valdymo funkcijos vykdytojų rekomendacijomis;

---

¹⁶ Dėl šiurkščių pažeidimų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje taip pat žr. gaires, kurios turi būti parengtos pagal Direktyvos 2013/36/ES 117 straipsnio 6 dalį ir kuriose bus patikslintas šio straipsnio 5 dalyje nurodytų institucijų bendradarbiavimo ir keitimosi informacija būdas, visų pirma kiek tai susiję su tarpvalstybinėmis grupėmis ir su šiurkščių kovos su pinigų plovimu taisyklių pažeidimų nustatymu.

- e. teikti patarimus dėl išorės konsultantų, į kuriuos priežiūros funkcijos vykdytojai gali nuspręsti kreiptis konsultacijų ar paramos, skyrimo;
  - f. peržiūrėti įvairius galimus scenarijus, įskaitant nepalankiausių sąlygų scenarijus, siekiant įvertinti, kaip investicinės įmonės rizikos profilį paveiktų išorės ir vidaus įvykiai;
  - g. prižiūrėti, kaip visos klientams siūlomos reikšmingos finansinės priemonės ir paslaugos dera su investicinės įmonės verslo modeliu ir rizikos strategija. Rizikos komitetas, jei toks komitetas yra įsteigtas, turėtų vertinti su siūlomomis finansinėmis priemonėmis ir paslaugomis susijusią riziką ir atsižvelgti į tai, kaip toms priemonėms ir paslaugoms nustatytos kainos dera su iš jų gaunamu pelnu;
  - h. vertinti vidaus ar išorės auditorių rekomendacijas ir stebėti priemonių, kurių imamasi, įgyvendinimo tinkamumą.
60. Rizikos komitetas turėtų bendradarbiauti su kitais komitetais, kurių veikla gali daryti poveikį rizikos strategijai (pvz., atlygio komitetu, jei toks komitetas yra įsteigtas), ir reguliariai palaikyti ryšius su investicinės įmonės vidaus kontrolės funkcijų, ypač rizikos valdymo funkcijos, vykdytojais.

III antraštinė dalis. Valdymo sistema

6 Organizacinė sistema ir struktūra

6.1 Organizacinė sistema

61. Investicinės įmonės valdymo organas turėtų užtikrinti investicinės įmonės organizacinės ir veiklos struktūros tinkamumą ir skaidrumą bei parengti jos aprašą. Ta struktūra turėtų skatinti ir įrodyti veiksmingą ir riziką ribojantį investicinės įmonės valdymą tiek individualiai, tiek konsoliduotai.
62. Valdymo organas turėtų užtikrinti, kad vidaus kontrolės funkcijoms būtų skiriami reikiami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai ir būtų suteikti įgaliojimai veiksmingai atlikti savo vaidmenį. Būtina bent užtikrinti, kad atitikties užtikrinimo funkcija veiktų nepriklausomai, įskaitant tai, kad pareigos būtų tinkamai atskirtos. Atskaitomybės ryšiai ir atsakomybės pasiskirstymas, visų pirma tarp pagrindines funkcijas atliekančių asmenų, investicinėje įmonėje turėtų būti aiškūs, tinkamai apibrėžti, nuoseklūs, įvykdomi ir tinkamai įforminti dokumentais. Dokumentai turėtų būti atitinkamai atnaujinami.
63. Investicinės įmonės struktūra neturėtų kliudyti valdymo organui veiksmingai prižiūrėti ir valdyti investicinės įmonės arba grupės patiriamą riziką arba kompetentingai institucijai veiksmingai vykdyti investicinės įmonės priežiūrą.
64. Valdymo organas turėtų įvertinti, ar ir kaip reikšmingi grupės struktūros pokyčiai (pvz., naujų patronuojamųjų įmonių įsteigimas, grupės dalių susijungimas ir įsigijimas, pardavimas ar

likvidavimas arba išorės pokyčiai) daro poveikį investicinės įmonės organizacinės struktūros patikimumui. Nustatęs trūkumų, valdymo organas turėtų skubiai atlikti visus reikiamus pakeitimus.

6.2 Savo struktūros pažinimas

65. Valdymo organas turėtų visapusiškai žinoti ir suprasti investicinės įmonės teisinę, organizacinę ir veiklos struktūrą (savo struktūros pažinimas) bei užtikrinti, kad ji derėtų su patvirtinta verslo ir rizikos strategija, norima prisiimti rizika ir kad jai būtų taikoma investicinės įmonės rizikos valdymo sistema.
66. Valdymo organas turėtų būti atsakingas už patikimų naujų struktūrų kūrimo strategijų ir politikos patvirtinimą. Jeigu investicinė įmonė savo grupėje sukuria daug juridinių subjektų, jų skaičius ir, visų pirma, tarpusavio ryšiai bei sandoriai neturėtų kelti sunkumų vidaus valdymo sistemai ir veiksmingam visos grupės rizikos valdymui ir priežiūrai. Valdymo organas turėtų užtikrinti, kad investicinės įmonės struktūra ir, jei taikoma, grupės vidaus struktūros, remiantis 7 skirsnyje išdėstytais kriterijais, būtų aiškios, veiksmingos ir skaidrios investicinės įmonės darbuotojams, akcininkams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams ir kompetentingai institucijai.
67. Valdymo organas turėtų valdyti investicinės įmonės struktūrą, jos raidą ir apribojimus ir užtikrinti, kad struktūra būtų pagrįsta, veiksminga ir nebūtų nepagrįstai ar netinkamai sudėtinga.
68. Sąjungos patronuojančiosios įmonės valdymo organas turėtų suprasti ne tik grupės teisinę, organizacinę ir veiklos struktūrą, bet ir įvairių jos subjektų paskirtį, veiklą, tarpusavio sąsajas ir ryšius. Taigi, jis turi suprasti konkrečiai grupei kylančią operacinę riziką, grupės vidaus pozicijas ir tai, koks poveikis gali būti padarytas grupės finansavimui, kapitalui, likvidumui ir rizikos profiliui įprastomis ir nepalankiomis aplinkybėmis. Valdymo organas turėtų užtikrinti, kad patronuojančioji investicinė įmonė galėtų laiku parengti grupės informaciją apie kiekvieno juridinio subjekto tipą, charakteristikas, organizacinę schemą, nuosavybės struktūrą ir verslo veiklą, ir kad grupei priklausančios investicinės įmonės laikytųsi visų priežiūros ataskaitų teikimo reikalavimų individualiu ir konsoliduotu lygmenimis.
69. Sąjungos patronuojančiosios įmonės valdymo organas turėtų užtikrinti, kad įvairūs grupės subjektai (įskaitant pačią Sąjungos patronuojančiąją įmonę) gautų pakankamai informacijos, kad aiškiai suprastų bendrus grupės tikslus, strategijas ir rizikos profilį bei tai, kaip atitinkamas grupės subjektas integruojamas į grupės struktūrą ir operacinę veiklą. Ši informacija ir visos jos atnaujintos versijos turėtų būti įforminamos dokumentais ir pateikiamos atitinkamų funkcijų vykdytojams, įskaitant valdymo organą, verslo linijas ir vidaus kontrolės funkcijų vykdytojus. Sąjungos patronuojančiosios įmonės valdymo organo nariai, atsižvelgdami į gairių 7 skirsnyje išdėstytus kriterijus, turėtų nuolat sekti informaciją apie riziką, kurią kelia grupės struktūra. Tai reiškia, kad jie turi gauti:

- a. informaciją apie pagrindinius rizikos veiksnius;
- b. reguliarias ataskaitas, kuriose įvertinama bendra investicinės įmonės struktūra ir atskirų subjektų veiklos atitiktis patvirtintai visos grupės strategijai;
- c. reguliarias ataskaitas tam tikrais klausimais, kai pagal reguliavimo sistemą reikalavimų turi būti laikomasi individualiu ir konsoliduotu lygmenimis.

6.3 Sudėtingos struktūros ir nestandartinė arba neskaidri veikla

70. Investicinės įmonės turėtų vengti kurti sudėtingas ir galimai neskaidrias struktūras. Priimdamos sprendimus investicinės įmonės turėtų atsižvelgti į rezultatus, gautus atliekant rizikos vertinimą, ar tokias struktūras galima panaudoti su pinigų plovimu ar kitais finansiniais nusikaltimais susijusiais tikslais, ir atitinkamas kontrolės priemonės bei galiojančią teisinę sistemą¹⁷. Tuo tikslu investicinės įmonės turėtų atsižvelgti bent į tai:
- a. kiek veiksmingai jurisdikcija, kurioje bus sukurta struktūra, laikosi ES ir tarptautinių mokesčių skaidrumo, kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu standartų¹⁸;
  - b. kiek struktūra naudinga siekiant akivaizdaus ekonominio ir teisėto tikslo;
  - c. kiek struktūra galima pasinaudoti siekiant nuslėpti galutinio tikrojo savininko tapatybę;
  - d. kiek kliento prašymas, dėl kurio gali būti sukurta struktūra, kelia susirūpinimą;
  - e. ar struktūra gali kliudyti investicinės įmonės valdyimo organui tinkamai vykdyti priežiūrą arba ar ji gali mažinti investicinės įmonės gebėjimą valdyti susijusią riziką;
  - f. ar struktūra kliudo kompetentingoms institucijoms veiksmingai vykdyti priežiūrą.
71. Bet kuriuo atveju investicinės įmonės neturėtų kurti neaiškių arba nepagrįstai sudėtingų struktūrų, neturinčių aiškaus ekonominio pagrindimo ar teisinės paskirties, arba struktūrų, kurios galėtų kelti susirūpinimą, jog jos gali būti kuriamos su finansiniais nusikaltimais susijusiu tikslu.

¹⁷ Išsamesnės informacijos apie šalies rizikos ir su atskirais produktais ir klientais susijusios rizikos vertinimą investicinės įmonės taip pat gali rasti bendroje gairėse dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos veiksnių (šiuo metu gairės peržiūrimos) (EBA GL JC/2017/37).

¹⁸ Taip pat žr. 2019 m. sausio 31 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/758, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 papildoma techniniais reguliavimo standartais, kuriais reglamentuojami būtinausi veiksmai ir papildomos priemonės, kurių turi imtis kredito ir finansų įstaigos, kad sumažintų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką tam tikrose trečiojoje valstybėse, <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/rts-on-the-implementation-of-group-wide-aml/cft-policies-in-third-countries>.

72. Steigdamas tokias struktūras, valdymo organas turėtų suprasti jas, jų paskirtį ir su jomis susijusią konkrečią riziką ir užtikrinti, kad tame procese tinkamai dalyvautų vidaus kontrolės funkcijų vykdytojai. Tokios struktūros turėtų būti tvirtinamos ir palaikomos tik tada, jeigu jų paskirtis yra aiškiai apibrėžta ir suprantama ir jeigu valdymo organas yra tikras, kad visa reikšminga rizika, įskaitant reputacijai kylančią riziką, yra nustatyta, visą riziką galima veiksmingai valdyti ir tinkamai apie ją pranešti ir kad yra užtikrinta veiksminga priežiūra. Kuo sudėtingesnė ir neaiškesnė organizacinė ir veiklos struktūra ir kuo didesnė rizika, tuo intensyvesnė turėtų būti struktūros priežiūra.
73. Investicinės įmonės savo sprendimus turėtų įforminti dokumentais ir gebėti juos pagrįsti kompetentingoms institucijoms.
74. Valdymo organas turėtų užtikrinti, kad būtų imamasi tinkamų veiksmų siekiant išvengti ar sumažinti šių struktūrų veiklos riziką. Tam, be kita ko, reikėtų užtikrinti, kad:
- investicinėje įmonėje būtų įgyvendinama tinkama politika ir procedūros, tokios veiklos rizikos nagrinėjimo, atitikties užtikrinimo, tvirtinimo ir valdymo procesai (pvz., taikytinos ribos, informacijos reikalavimai), atsižvelgiant į pasekmes grupės organizacinei ir veiklos struktūrai, rizikos profiliui ir reputacijos rizikai, būtų dokumentuoti;
  - informacija apie šią veiklą ir su ja susijusią riziką būtų prieinama Sąjungos patronuojančiajai įmonei, vidaus ir išorės auditoriams ir būtų teikiama priežiūros funkciją vykdančiam valdymo organui ir leidimą išdavusiai kompetentingai institucijai;
  - investicinė įmonė reguliariai vertintų, ar tokios struktūros vis dar reikalingos.
75. Tokios struktūros ir veikla, įskaitant jų atitiktį teisės aktams ir profesiniams standartams, turėtų būti reguliariai peržiūrimos. Jeigu yra sukurta vidaus audito funkcija, peržiūrą pagal riziką pagrįstą metodą turėtų atlikti jos vykdytojai.
76. Kai investicinės įmonės klientų vardu vykdo nestandartinę arba neskaidrią veiklą (pvz., padeda klientams kurti įmones lengvatinio apmokestinimo jurisdikcijose, kurti sudėtingas struktūras, padeda vykdyti su tuo susijusius sandorius arba teikia patikėtinių paslaugas), dėl kurios kyla panašių vidaus valdymo problemų ir didelė operacinė ir reputacijos rizika, jos turėtų imtis veiksmingų rizikos valdymo priemonių. Visų pirma, investicinės įmonės turėtų įvertinti, dėl kokios priežasties klientas pageidauja steigti tam tikrą struktūrą.

7 Grupės organizacinė sistema

77. Pagal Direktyvos (ES) 2019/2034 25 straipsnį ir Reglamento (ES) 2019/2033 7 straipsnį, išskyrus atvejus, kai kompetentingos institucijos taiko Reglamento (ES) 2019/2033 8 straipsnį, Sąjungos patronuojančiosios įmonės ir jų patronuojamosios įmonės, kurioms taikoma Direktyva (ES) 2019/2034, turėtų užtikrinti, kad valdymo tvarka, procesai ir mechanizmai konsoliduotu lygmeniu būtų nuoseklūs ir tinkamai integruoti. Tuo tikslu įmonės ir į riziką ribojantį

konsolidavimą įtrauktos patronuojamosios įmonės turėtų savo patronuojamosiose įmonėse, kurioms netaikoma Direktyva (EU) 2019/2034, įskaitant trečiosiose valstybėse, taip pat ir lengvatinių mokesčių zonų finansų centruose įsteigtas įmones, įgyvendinti tokią tvarką, procesus ir mechanizmus, kad konsoliduotu lygmeniu užtikrintų valdymo tvarkos patikimumą. Sąjungos patronuojančiosios įmonės ir jos patronuojamųjų įmonių kompetentingi funkcijų vykdytojai prireikus turėtų sąveikauti ir keistis duomenimis bei informacija. Valdymo tvarka, procesais ir mechanizmais turėtų būti užtikrinama, kad Sąjungos patronuojančioji įmonė turėtų pakankamai duomenų ir informacijos ir galėtų įvertinti visos grupės rizikos profilį, kaip aprašyta 6.2 skirsnyje.

78. Patronuojamosios įmonės, kuriai taikoma Direktyva (ES) 2019/2034, valdymo organas turėtų priimti ir individualiu lygmeniu įgyvendinti konsoliduotu lygmeniu nustatytą visos grupės valdymo politiką taip, kad ji atitiktų visus specialiuosius ES ir nacionalinės teisės aktų reikalavimus.
79. Sąjungos patronuojančioji įmonė turėtų užtikrinti, kad visos investicinės įmonės ir kiti į riziką ribojantį konsolidavimą įtraukti subjektai, įskaitant jų patronuojamąsias įmones, kurioms Direktyva (ES) 2019/2034 netaikoma, laikytųsi V antraštinėje dalyje nurodytos visos grupės valdymo politikos ir vidaus kontrolės sistemos. Įgyvendindama valdymo politiką, Sąjungos patronuojančioji įmonė turėtų užtikrinti, kad kiekvienoje patronuojamojoje įmonėje būtų nustatyta patikima valdymo tvarka, o jeigu verslo veiklą vykdo ne atskiri juridiniai subjektai, bet ji yra vykdoma pagal įvairių verslo linijų matricą, apimančią daug juridinių subjektų, apsvarstyti galimybę taikyti specialią tvarką, procesus ir mechanizmus.
80. Sąjungos patronuojančioji įmonė turėtų atsižvelgti į visų savo patronuojamųjų įmonių interesus ir į tai, kaip strategija ir politika ilgainiui prisidedama prie kiekvienos patronuojamosios įmonės ir visos grupės interesų.
81. Sąjungos patronuojančioji įmonė ir jos patronuojamosios įmonės turėtų užtikrinti, kad grupei priklausančios investicinės įmonės ir subjektai laikytųsi bet kurios atitinkamos jurisdikcijos specialiųjų reguliavimo reikalavimų.
82. Sąjungos patronuojančioji įmonė turėtų užtikrinti, kad trečiosiose valstybėse įsteigtose patronuojamosiose įmonėse, įtrauktose į riziką ribojantį konsolidavimą, būtų nustatyta visos grupės valdymo politiką atitinkanti valdymo tvarka, procesai ir mechanizmai ir kad jos laikytųsi Direktyvos (ES) 2019/2034 25–32 straipsnių ir šių gairių reikalavimų, jeigu pagal trečiosios valstybės įstatymus tai nėra neteisėta.
83. Direktyvoje (ES) 2019/2034 nustatyti valdymo reikalavimai ir šių gairių nuostatos investicinėms įmonėms taikomi nepriklausomai nuo to, ar investicinės įmonės yra įsisteigusios ES ir nepriklausomai nuo to, ar jos yra trečiojoje valstybėse įsisteigusios patronuojančiosios įmonės patronuojamosios įmonės. Jeigu ES patronuojamoji įmonė yra trečiojoje valstybėje įsisteigusios patronuojančiosios įmonės Sąjungos patronuojančioji įmonė, trečiojoje valstybėje įsisteigusios patronuojančiosios įmonės lygmuo ir kitos tos patronuojančiosios įmonės

tiesioginės patronuojamosios įmonės į ES vykdomą riziką ribojantį konsolidavimą neįtraukiamos. Sąjungos patronuojančioji įmonė turėtų užtikrinti, kad jos valdymo politikoje būtų atsižvelgta į trečiojoje valstybėje įsisteigusios patronuojančiosios investicinės įmonės grupės valdymo politiką tiek, kiek tai neprieštaruoja reikalavimams, nustatytiems pagal atitinkamus ES teisės aktus, įskaitant Direktyvą (ES) 2019/2034 ir papildomas pagal šias gaires pateiktas specifikacijas.

84. Nustatydamas politiką ir dokumentais įformindamos valdymo tvarką, investicinės įmonės turėtų atsižvelgti į I priede išvardytus aspektus. Nors politika ir valdymo tvarka gali būti išdėstytos atskiruose dokumentuose, investicinės įmonės turėtų apsvarstyti galimybę tuos dokumentus sujungti arba laikyti juos vienu valdymo sistemos dokumentu.

IV antraštinė dalis. Rizikos kultūra ir profesinis elgesys

8 Rizikos kultūra

85. Patikima, išsami ir nuosekli rizikos kultūra turėtų būti vienas iš pagrindinių investicinių įmonių veiksmingo rizikos valdymo elementų ir turėtų įgalinti investicines įmones priimti patikimus ir informacija pagrįstus sprendimus.
86. Investicinės įmonės, atsižvelgdamos į investicinės įmonės pajėgumą prisiimti riziką ir jos norimą prisiimti riziką, turėtų plėtoti integruotą visos investicinės įmonės rizikos kultūrą, kurios pagrindą sudarytų visapusiškas investicinės įmonės patiriamos rizikos, įskaitant riziką klientams, rinkai, pačiai investicinei įmonei, taip pat įskaitant likvidumo riziką, ypač riziką, kuri gali padaryti reikšmingą poveikį turimų nuosavų lėšų dydžiui ir valdymui arba dėl kurios šios nuosavos lėšos gali sumažėti, suvokimas ir holistinis vaizdas.
87. Investicinės įmonės turėtų plėtoti rizikos kultūrą pasitelkdamas politikos priemones, komunikaciją ir darbuotojų mokymą apie investicinės įmonės veiklą, strategiją ir rizikos profilį ir turėtų pritaikyti komunikaciją ir darbuotojų mokymą pagal darbuotojų atsakomybę rizikos prisiėmimo ir rizikos valdymo srityse.
88. Darbuotojai turėtų visapusiškai suvokti savo atsakomybę dėl rizikos valdymo. Rizikos valdymu turėtų užsiimti ne tik rizikos specialistai arba vidaus kontrolės funkcijų vykdytojai. Už kasdienį rizikos valdymą pagal investicinės įmonės politiką, procedūras ir kontrolės priemones, atsižvelgiant į investicinės įmonės norimą prisiimti riziką ir jos pajėgumą prisiimti riziką, pirmiausia yra atsakingi veiklos padaliniai, prižiūrimi valdymo organo.
89. Tvirta rizikos kultūra turėtų apimti šiuos aspektus (bet nebūtinai tik juos):
  - a. Principas iš viršaus į apačią. Valdymo organas turėtų būti atsakingas už pagrindinių investicinės įmonės vertybių ir lūkesčių nustatymą ir skleidimą. Jo narių elgesys turėtų atspindėti šias vertybes. Investicinių įmonių vadovybė, įskaitant pagrindines funkcijas atliekančius asmenis, turėtų padėti įmonės viduje skleisti informaciją darbuotojams apie pagrindines vertybes ir lūkesčius. Darbuotojai savo veikloje turėtų laikytis visų

taikomų įstatymų ir kitų teisės aktų ir skubiai pranešti aukštesniam lygmeniui apie pastebėtą reikalavimų nesilaikymą investicinėje įmonėje arba už jos ribų (pvz., kompetentingai institucijai pagal informavimo apie pažeidimus tvarką). Valdymo organas turėtų nuolat skatinti, stebėti ir vertinti investicinės įmonės rizikos kultūrą, svarstyti rizikos kultūros poveikį investicinės įmonės finansiniam stabilumui, rizikos profiliui ir patikimam valdymui, o prireikus įgyvendinti pakeitimus.

- b. Atskaitomybė. Atitinkami visų lygmenų darbuotojai turėtų žinoti ir suprasti pagrindines investicinės įmonės vertybes ir, kiek tai būtina jų pareigoms vykdyti, investicinės įmonės norimą prisiimti riziką ir jos pajėgumą prisiimti riziką. Jie turėtų gebėti eiti savo pareigas ir suvokti, kad bus laikomi atsakingais už savo veiksmus, susijusius su investicinės įmonės elgesiu prisiimant riziką.
- c. Veiksmingas bendravimas ir kritinis mąstymas. Patikima rizikos kultūra turėtų skatinti atviro bendravimo ir veiksmingo kritinio mąstymo aplinką, kai visoje organizacijoje sprendimų priėmimo procesais būtų skatinama reikšti kuo įvairesnę nuomonę, sudaromos galimybės išbandyti esamą praktiką, skatinamas darbuotojų konstruktyvus kritinis požiūris ir kuriama atviro ir konstruktyvaus dalyvavimo aplinka.
- d. Paskatos. Tinkamos paskatos turėtų atlikti svarbų vaidmenį siekiant užtikrinti, kad rizikos prisiėmimo elgsena atitiktų investicinės įmonės rizikos profilį ir ilgalaikius interesus¹⁹.

9 Įstaigos vertybės ir elgesio kodeksas

- 90. Valdymo organas turėtų plėtoti ir tvirtinti aukštus etikos ir profesinius standartus, jų laikytis ir skatinti laikytis, atsižvelgdamas į konkrečius investicinės įmonės poreikius ir ypatumus, taip pat turėtų užtikrinti tokių standartų įgyvendinimą (pagal elgesio kodeksą ar panašią priemonę). Jis taip pat turėtų prižiūrėti, kaip darbuotojai laikosi tų standartų. Atitinkamais atvejais valdymo organas gali patvirtinti ir įgyvendinti visos investicinės įmonės grupės standartus arba bendrus standartus, kuriuos paskelbia asociacijos ar kitos svarbios organizacijos.
- 91. Investicinės įmonės turėtų užtikrinti, kad darbuotojai nebūtų diskriminuojami dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių savybių, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos.
- 92. Investicinių įmonių politika turėtų būti neutrali lyčių atžvilgiu. Tai taikytina, tuo neapsiribojant, atlygio ir įdarbinimo politikai, karjeros raidai ir pareigų tęstinumo planams, galimybėms mokytis ir pretenduoti į laisvas darbo vietas investicinėje įmonėje. Investicinės įmonės turėtų užtikrinti lygias galimybes²⁰ visiems darbuotojams, nepriklausomai nuo jų lyties, įskaitant

¹⁹ Taip pat žr. EBI gaires dėl patikimos atlygio politikos pagal Direktyvą (ES) 2034/2019.

²⁰ Taip pat žr. 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo.

karjeros perspektyvas, ir turėtų siekti, kad valdymo organe ir vadovaujančias pareigas einančių darbuotojų, kaip apibrėžta Komisijos deleguotajame reglamente (techniniai reguliavimo standartai (TRS) dėl nustatytųjų darbuotojų), grupėje būtų geriau atstovaujama nepakankamai atstovaujamos lyties asmenims. Investicinės įmonės turėtų stebėti vyrų ir moterų darbo atlygio skirtumo tendencijas. Jeigu investicinėje įmonėje dirba 50 arba daugiau darbuotojų²¹, turėtų būti vykdoma atskira nustatytųjų darbuotojų (išskyrus valdymo organo narius), valdymo funkciją vykdančio valdymo organo narių, priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo narių ir kitų darbuotojų stebėseną. Įstaigos turėtų taikyti politiką, kuri palengvintų darbuotojų reintegraciją po motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų²².

93. Įgyvendinamais standartais turėtų būti siekiama sustiprinti patikimą investicinės įmonės valdymo tvarką ir sumažinti investicinei įmonei kylančią riziką, visų pirma operacinę ir reputacijos riziką, kuri gali padaryti didelį neigiamą poveikį investicinės įmonės pelningumui ir tvarumui – dėl baudų, bylinėjimosi išlaidų, kompetentingų institucijų nustatytų apribojimų, kitų finansinių ir baudžiamųjų sankcijų, taip pat dėl prekių ženklo vertės ir vartotojų pasitikėjimo praradimo.
94. Valdymo organas turėtų būti parengęs ir dokumentais įforminęs politikos priemones, kuriomis nurodoma, kaip reikėtų laikytis tų standartų. Šiomis politikos priemonėmis turėtų būti:
  - a. primenama darbuotojams, kad visa investicinės įmonės veikla turėtų būti vykdoma laikantis taikomų įstatymų ir investicinės įmonės vertybių;
  - b. skatinamas rizikos suvokimas, pagal šių gairių 9 skirsnį plėtojant tvirtą rizikos kultūrą, kuria būtų išreiškiami valdymo organo lūkesčiai, kad veikla bus vykdoma neviršijant nustatytos norimos priimti rizikos, investicinės įmonės nustatytų ribų ir atitinkamų darbuotojų atsakomybės sričių;
  - c. nustatomi principai dėl priimtino ir nepriimtino elgesio, visų pirma susijusio su netinkamu finansinių ataskaitų teikimu ir netinkamu elgesiu, ekonominiais ir finansiniais nusikaltimais, įskaitant (tačiau tuo neapsiribojant) sukčiavimą, pinigų plovimą ir teroristų finansavimą, antimonopolinę praktiką, finansines sankcijas, kyšininkavimą ir korupciją, manipuliavimą rinką, netinkamą pardavimą ir kitus vartotojų apsaugos teisės aktų pažeidimus, tiesiogiai ar netiesiogiai daromais mokestiniais nusikaltimais, be kita ko, taikant neteisėtas ar uždraustas dividendų arbitražo schemas, ir pateikiama pavyzdžių;
  - d. aiškinama, kad darbuotojai turėtų ne tik laikytis įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų bei vidaus politikos, bet ir elgtis garbingai, sąžiningai ir vykdyti savo pareigas profesionaliai, rūpestingai ir stropiai;

---

²¹ Taip pat žr. EBI gaires dėl patikimos atlygio politikos pagal Direktyvą (ES) 2019/2034.

²² Taip pat žr. EBI gaires dėl patikimos atlygio politikos pagal Direktyvą (ES) 2019/2034.

- e. užtikrinama, kad darbuotojai žinotų apie galimas vidaus ir išorės drausmines priemones, teisinius veiksmus ir sankcijas, kurių gali būti imamasi netinkamo ir nepriimtino elgesio atvejais.

95. Investicinės įmonės turėtų stebėti tokių standartų laikymąsi ir užtikrinti, kad darbuotojai būtų su jais susipažinę, pvz., rengti darbuotojams mokymus. Investicinės įmonės turėtų nustatyti, kurių funkcijų vykdytojai yra atsakingi už reikalavimų laikymosi stebėseną ir elgesio kodekso ar panašios priemonės pažeidimų vertinimą bei veiksmus reikalavimų nesilaikymo atvejais. Apie rezultatus turėtų būti reguliariai pranešama valdymo organui.

10 Įmonės lygmens interesų konfliktų politika

96. Valdymo organas turėtų būti atsakingas už veiksmingos politikos, pagal kurią būtų nustatomi, vertinami, valdomi, mažinami faktiniai ir galimi įmonės lygmens interesų konfliktai, galintys kilti vykdant įvairių investicinės įmonės arba įvairių į riziką ribojantį konsolidavimą įtrauktų investicinių įmonių, verslo linijų, investicinės įmonės padalinių veiklą ar vykdant veiklą išorės suinteresuotųjų subjektų atžvilgiu, ir būtų vykdoma tokių interesų konfliktų prevencija, rengimą, tvirtinimą, įgyvendinimo ir palaikymo priežiūrą. Nustatydamos šią politiką investicinės įmonės turėtų žinoti, kad ši politika taip pat turi atitikti Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalį ir 23 straipsnį bei Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/565 33–35 straipsnius.
97. Investicinių įmonių taikomos interesų konfliktų valdymo arba, tam tikrais atvejais, mažinimo priemonės turėtų būti įformintos dokumentais. Prie šių priemonių, be kita ko, priskiriamas:
- a. tinkamas pareigų atskyrimas, pvz., nesuderinamas sandorių tvarkymo ar paslaugų teikimo užduotis arba nesuderinamas priežiūros bei atskaitomybės užduotis pavedant vykdyti skirtingiems asmenims;
  - b. informacinių kliūčių sukūrimas, pvz., fiziškai atskiriant tam tikras verslo linijas ar padalinius.

11 Darbuotojų interesų konfliktų politika²³

98. Nepažeidžiant Direktyvos 2014/65/ES 23 straipsnio ir Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/565 2 skyriaus 3 skirsnio, valdymo organas turėtų būti atsakingas už veiksmingos politikos, pagal kurią būtų nustatomi, vertinami, valdomi, švelninami faktiniai ir galimi investicinės įmonės interesų ir darbuotojų, įskaitant valdymo organo narius, privačių interesų konfliktai, galintys neigiamai paveikti darbuotojo pareigas ir atsakomybę, ir būtų vykdoma tokių interesų konfliktų prevencija, rengimą, tvirtinimą, įgyvendinimo ir palaikymo priežiūrą. Sąjungos patronuojančioji įmonė turėtų atsižvelgti į interesus pagal visos grupės interesų konfliktų politiką konsoliduotu lygmeniu.

---

²³ Šį skirsnį reikėtų aiškinti kartu su bendromis ESMA ir EBI gairėmis dėl valdymo organo narių ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tinkamumo vertinimo pagal Direktyvą 2013/36/ES ir Direktyvą 2014/65/ES.

99. Tokia politika turėtų būti siekiama nustatyti darbuotojų interesų (įskaitant jų artimiausių šeimos narių interesus) konfliktus. Investicinės įmonės turėtų atsižvelgti į tai, kad interesų konfliktų gali kilti ne tik dėl dabartinių, bet ir dėl ankstesnių asmeninių ar profesinių ryšių. Kilus interesų konfliktui, investicinės įmonės turėtų įvertinti jo reikšmingumą ir priimti atitinkamą sprendimą dėl tinkamų švelninimo priemonių ir jas įgyvendinti.
100. Kalbant apie interesų konfliktus, kurių gali kilti dėl ankstesnių santykių, investicinės įmonės turėtų nustatyti atitinkamą laikotarpį, apie kurio interesų konfliktus darbuotojai turėtų pranešti, nes tie interesų konfliktai dar gali daryti poveikį darbuotojų elgesiui ir dalyvavimui sprendimų priėmimo procese.
101. Politika turėtų aprėpti bent šias situacijas ar santykius, kurių atžvilgiu gali kilti interesų konfliktų:
- ekonominius interesus (pvz., akcijas, kitas nuosavybės teises ir narystės ryšius, finansinius akcijų paketus ir kitus su komerciniais klientais susijusius ekonominius interesus, intelektinės nuosavybės teises, narystę nesuderinamų interesų turinčioje organizacijoje arba tokios organizacijos ar subjekto nuosavybę);
  - asmeninius ar profesinius santykius su investicinių įmonių kvalifikuotojo akcijų paketo savininkais;
  - asmeninius ar profesinius santykius su investicinių įmonių ar į riziką ribojantį konsolidavimą įtrauktų subjektų darbuotojais (pvz., artimus giminystės ryšius);
  - kitus ar nesenus ankstesnius darbinius santykius (pvz., per paskutiniuosius penkerius metus);
  - asmeninius ar profesinius santykius su atitinkamais išorės suinteresuotaisiais subjektais (pvz., susijusiais su reikšmingais medžiagų tiekėjais, konsultacijų įmonėmis ar kitais paslaugų teikėjais);
  - politinę įtaką arba politinius ryšius.
102. Nepriklausomai nuo to, kas išdėstyta pirmiau, investicinės įmonės turėtų atsižvelgti į tai, kad buvimas investicinės įstaigos akcininku arba naudojimas kitomis investicinės įmonės paslaugomis neturėtų būti pagrindas daryti išvadą, kad darbuotojams kyla interesų konfliktų, jeigu jie neviršija tam tikros *de minimis* ribos.
103. Politikoje turėtų būti nustatyti ataskaitų teikimo pagal šią politiką atsakingam asmeniui ir ryšio palaikymo su juo procesai. Darbuotojai turėtų būti įpareigoti nedelsdami vidaus lygmeniu atskleisti bet kokį dalyką, dėl kurio gali kilti arba jau kilo interesų konfliktas.
104. Pagal politiką nuolatiniai interesų konfliktai, kuriuos reikia valdyti nuolat, turėtų būti atskirti nuo interesų konfliktų, kurie iškyla netikėtai dėl kokio nors vieno įvykio (pvz., sandorio,

paslaugų teikėjo pasirinkimo ir kt.) ir kuriuos paprastai galima išspręsti įgyvendinus vienkartinę priemonę. Visais atvejais priimant sprendimus turėtų būti pirmiausia atsižvelgiama į investicinės įmonės interesus.

105. Politikoje turėtų būti nustatytos procedūros, priemonės, įforminimo dokumentais reikalavimai ir atsakomybė už interesų konfliktų nustatymą ir prevenciją, jų reikšmingumo vertinimą ir švelninimo priemonių įgyvendinimą. Pagal tokias procedūras, reikalavimus, atsakomybės sritis ir priemones:

- a. nesuderinama veikla ar sandoriai turėtų būti pavedami vykdyti skirtingiems asmenims;
- b. turėtų būti užtikrinama, kad ne vien investicinėje įmonėje veiklą vykdytys asmenys negalėtų daryti netinkamos įtakos kitai investicinės įmonės veiklai;
- c. valdymo organo nariai turėtų būti įpareigoti nebalsuoti dėl jokių klausimų, dėl kurių kyla arba gali kilti interesų konfliktas, arba kai tokių narių objektyvumas ir gebėjimas tinkamai eiti savo pareigas investicinėje įmonėje gali sumažėti dėl kitų priežasčių;
- d. valdymo organo nariams neleidžiama užimti direktorių pareigas konkuruojančiose investicinėse įmonėse.

106. Politikoje turėtų būti konkrečiai numatyta valdymo organo lygmens interesų konfliktų rizika ir turėtų būti pateiktos pakankamos gairės, kaip nustatyti ir valdyti interesų konfliktus, dėl kurių gali sumažėti valdymo organo narių gebėjimas priimti objektyvius ir nešališkus, investicinės įmonės interesus atitinkančius sprendimus. Investicinės įmonės turėtų atsižvelgti į tai, kad interesų konfliktai gali padaryti poveikį valdymo organo narių nuomonės nepriklausomumui²⁴.

107. Mažindamos nustatytus valdymo organo narių interesų konfliktus, investicinės įmonės turėtų dokumentais įforminti taikytas priemones, įskaitant pagrindimą, kaip tos priemonės padeda veiksmingai užtikrinti sprendimų priėmimo objektyvumą.

108. Faktiniai ar galimi interesų konfliktai, apie kuriuos pranešama investicinės įmonės atsakingam asmeniui, turėtų būti tinkamai vertinami ir valdomi. Nustačius darbuotojų interesų konfliktą, investicinė įmonė priimtą sprendimą turėtų įforminti dokumentais, ypač jeigu interesų konfliktas ir su juo susijusi rizika buvo leidžiami; jeigu interesų konfliktas buvo leidžiamas, kaip jis buvo tinkamai sumažintas arba panaikintas.

109. Visi faktiniai ir galimi individualūs ir kolektyviniai valdymo organo lygmens interesų konfliktai turėtų būti tinkamai įforminti dokumentais, apie juos turėtų būti pranešta valdymo organui, o valdymo organas turėtų juos aptarti, priimti dėl jų sprendimą ir tinkamai juos valdyti.

---

²⁴Taip pat žr. bendras ESMA ir EBI gaires dėl valdymo organo narių ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tinkamumo vertinimo pagal Direktyvą 2013/36/ES ir Direktyvą 2014/65/ES.

11.1 Interesų konfliktų, kylančių dėl paskolų ir kitų sandorių su valdymo organo nariais ir jų susijusiomis šalimis, politika

110. Įgyvendindamas darbuotojų interesų konfliktų politiką (11 skirsnis) ir valdydamas valdymo organo narių interesų konfliktus, kaip nustatyta 107 punkte, valdymo organas turėtų nustatyti interesų konfliktų nustatymo ir valdymo sistemą, taikytiną teikiant paskolas ir sudarant kitus sandorius, pvz., pagal pirminį viešą akcijų siūlymą, paslaugų susitarimus arba susitarimus su valdymo organo nariais ir su jais susijusiomis šalimis dėl užsakomųjų paslaugų.
111. Investicinės įmonės turėtų apsvarstyti galimybę įtraukti papildomas susijusių šalių kategorijas, kurioms jos visapusiškai arba iš dalies taiko savo interesų konfliktų, susijusių su paskolomis ir sandoriais, sprendimo sistemą.
112. Interesų konfliktų sprendimo sistema turėtų būti užtikrinama, kad sprendimai dėl paskolų ir kitų sandorių su valdymo organo nariais ir su jų susijusiomis šalimis būtų priimami objektyviai, be nederamos interesų konfliktų įtakos ir paprastai būtų vykdomi įprastomis rinkos sąlygomis.
113. Valdymo organas turėtų nustatyti sprendimų priėmimo procesus, kurie būtų taikomi teikiant paskolas valdymo organo nariams ir jų susijusioms šalims ir sudarant su jais kitus sandorius. Šioje sistemoje įprastus verslo sandorius²⁵, sudaromus vykdant įprastą veiklą įprastomis rinkos sąlygomis, galima atskirti nuo paskolų darbuotojams ir sandorių su darbuotojais, sudaromų visiems darbuotojams prieinamomis sąlygomis. Be to, interesų konfliktų sprendimo sistemoje ir sprendimų priėmimo procese gali būti atskiriamos reikšmingos ir nereikšmingos paskolos ir kiti reikšmingi sandoriai, įvairių rūšių paskolos ir kiti sandoriai, taip pat faktinių ar galimų interesų konfliktų, kuriuos jie gali sukelti, lygis.
114. Pagal interesų konfliktų sprendimo sistemą valdymo organas turėtų nustatyti atitinkamas ribas (pvz., pagal produkto rūšį, kiekį arba pagal sąlygas), kurias viršijus, paskolą ar kitą sandorį su valdymo organo nariu ar jo susijusiomis šalimis visada turi tvirtinti valdymo organas. Sprendimus dėl reikšmingų paskolų ar kitų reikšmingų sandorių su valdymo organo nariais, kurie sudaromi ne įprastomis rinkos sąlygomis, o visiems darbuotojams prieinamomis sąlygomis, visada turėtų priimti valdymo organas.
115. Valdymo organo narys, gaunantis naudos iš reikšmingos paskolos ar kito reikšmingo sandorio, arba narys, susijęs su sandorio šalimi, neturėtų dalyvauti priimant sprendimus.
116. Prieš priimdama sprendimą dėl paskolos ar kito sandorio su valdymo organo nariu arba jo susijusiomis šalimis, investicinė įmonė turėtų įvertinti riziką, galinčią jai kilti dėl sandorio.
117. Siekdamas užtikrinti interesų konfliktų sprendimo politikos laikymąsi, investicinės įmonės turėtų užtikrinti, kad paskoloms ir kitiems sandoriams su valdymo organo nariais arba jų

---

²⁵ Prie verslo sandorių priskiriamos paskolos, išperkamoji nuoma, faktoringas, su pirminiu viešu akcijų siūlymu susijusios paslaugos, susijungimai ir įsigijimai, turto pirkimas ir pardavimas.

susijusiomis šalimis būtų visapusiškai taikomos visos atitinkamos vidaus kontrolės procedūros ir kad priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo lygmeniu būtų įdiegta tinkama priežiūros sistema.

11.2 Paskolų valdymo organo nariams ir jų susijusioms šalims įforminimas dokumentais ir papildoma informacija

118. Taikydamos Direktyvos (ES) 2019/2034 26 straipsnį, duomenis apie paskolas valdymo organo nariams ir jų susijusioms šalims investicinės įmonės turėtų tinkamai įforminti dokumentais; juose įrašomi bent šie duomenys:

- a. skolininko pavadinimas ir statusas (t. y. valdymo organo narys ar susijusi šalis), o paskolos susijusiai šaliai atveju – valdymo organo narys, su kuriuo šalis yra susijusi, ir ryšio su susijusia šalimi pobūdis;
- b. paskolos rūšis ir (arba) pobūdis ir suma;
- c. paskolai taikomos sąlygos;
- d. paskolos patvirtinimo data;
- e. asmens arba organo, priimančio sprendimą dėl paskolos patvirtinimo, pavadinimas ir sudėtis bei taikytinos sąlygos;
- f. ar paskola suteikta rinkos sąlygomis (taip / ne);
- g. ar paskola suteikta visiems darbuotojams prieinamomis sąlygomis (taip / ne).

119. Investicinės įmonės turėtų užtikrinti, kad visų paskolų valdymo organo nariams ir jų susijusioms šalims dokumentai būtų išsamūs, atnaujinami ir kad investicinė įmonė, kompetentingoms institucijoms paprašius, galėtų be reikalo nedelsdama tinkama forma pateikti išsamius dokumentus.

12 Vidaus perspėjimo procedūros

120. Investicinės įmonės turėtų įdiegti ir taikyti reikiamą vidaus perspėjimo politiką ir procedūras, pagal kurias darbuotojai, naudodamiesi specialiu nepriklausomu ir savarankišku kanalu, praneštų apie galimus arba faktinius Reglamento (ES) Nr. 2033/2019 ir nacionalinių nuostatų, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama Direktyva (ES) 2019/2034, pažeidimus. Iš pranešimus teikiančių darbuotojų neturėtų būti reikalaujama turėti pažeidimo įrodymų; tačiau jie turėtų būti pakankamai tikri dėl pažeidimo, kad būtų pakankamas pagrindas pradėti tyrimą. Investicinės įmonės taip pat turėtų įdiegti tinkamus procesus ir procedūras, kuriais būtų

užtikrinama, kad jos vykdytų savo pareigas pagal nacionalinius aktus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos.

121. Siekiant išvengti interesų konfliktų, darbuotojai turėtų turėti galimybę pranešti apie pažeidimus ne pagal įprastus atskaitomybės ryšius (pvz., per atitikties užtikrinimo funkcijos vykdytojus, vidaus audito funkcijos vykdytojus arba nepriklausomą vidaus informavimo apie pažeidimus procedūrą). Perspėjimo procedūros turėtų užtikrinti tiek asmens, kuris praneša apie pažeidimą, tiek fizinio asmens, kuris tariamai atsako už pažeidimą, duomenų apsaugą, kaip numatyta Reglamente (ES) 2016/679/EB²⁶ (BDAR).
122. Galimybė naudotis perspėjimo procedūromis turėtų būti suteikta visiems investicinės įmonės darbuotojams.
123. Pagal perspėjimo procedūras darbuotojų teikiama informacija atitinkamais atvejais turėtų būti perduodama valdymo organui ir kitiems atsakingiems asmenims, kaip apibrėžta vidaus perspėjimo politikoje. Jeigu to reikalauja apie pažeidimą pranešantis darbuotojas, informacija valdymo organui ir kitiems atsakingiems asmenims turėtų būti teikiama anonimiškai. Investicinės įmonės taip pat gali numatyti informavimo apie pažeidimus procesą, pagal kurį informaciją būtų leidžiama teikti anonimiškai.
124. Investicinės įmonės turėtų užtikrinti, kad apie pažeidimą pranešantis asmuo būtų tinkamai apsaugotas nuo bet kokio neigiamo poveikio, pvz., keršto, diskriminacijos ar kitokio nesąžiningo elgesio. Investicinė įmonė turėtų užtikrinti, kad nė vienas investicinės įmonės kontroliuojamas asmuo nedalyvautų persekiojant apie pažeidimą pranešusį asmenį, ir imtis tinkamų priemonių prieš tuos, kurie vykdo tokį persekiojimą.
125. Investicinės įmonės taip pat turėtų apsaugoti asmenis, apie kuriuos pranešama, nuo bet kokio neigiamo poveikio, jeigu vykdant tyrimą nebūtų rasta jokių įrodymų, kuriais remiantis prieš tą asmenį būtų galima pagrįstai imtis priemonių. Jeigu priemonių imamasi, investicinė įmonė jų turėtų imtis taip, kad apsaugotų atitinkamą asmenį nuo nepageidaujamo neigiamo poveikio, kuris viršytų įgyvendinamos priemonės tikslą.
126. Vidaus perspėjimo procedūros, visų pirma, turėtų:
  - a. būti įformintos dokumentais (pvz., darbuotojų vadovuose);
  - b. apimti aiškias taisykles, kaip užtikrinti, kad informacija apie asmenį, pranešantį apie pažeidimus, asmenį, apie kurį pranešama, ir apie pažeidimą būtų tvarkoma konfidencialiai, pagal Reglamentą (ES) 2016/679, nebent pagal nacionalinės teisės

---

²⁶ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinį asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

aktus informaciją reikalaujama atskleisti vykdomų tolesnių tyrimų arba paskesnio bylos nagrinėjimo teisme tikslais;

- c. apsaugoti susirūpinimą išreiškiančius darbuotojus nuo persekiojimo už tai, kad jie atskleidė pažeidimus, apie kuriuos turi būti pranešama;
- d. užtikrinti, kad galimi ar faktiniai pažeidimai, apie kuriuos pranešta, būtų įvertinti ir perduoti spręsti aukštesniu lygmeniu, įskaitant, atitinkamais atvejais, – tam tikrai kompetentingai ar teisėsaugos institucijai;
- e. jei įmanoma, užtikrinti, kad darbuotojams, kurie pranešė apie galimus ar faktinius pažeidimus, būtų patvirtinta, kad informacija gauta;
- f. užtikrinti, kad pažeidimo, apie kurį pranešta, tyrimo rezultatas būtų stebimas;
- g. užtikrinti tinkamą duomenų saugojimą.

13 Pranešimas apie pažeidimus kompetentingoms institucijoms

127. Pagal Direktyvos (ES) 2019/2034 22 straipsnį kompetentingos institucijos turėtų sukurti veiksmingus ir patikimus mechanizmus, kad investicinių įmonių darbuotojai galėtų pranešti kompetentingoms institucijoms apie atitinkamus galimus arba faktinius Reglamento (ES) 2019/2033 ir nacionalinių nuostatų, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama Direktyva (ES) 2019/2034, pažeidimus. Šiuos mechanizmus turėtų sudaryti bent:

- a. konkrečios pranešimų apie pažeidimus gavimo ir paskesnių veiksmų procedūros, pavyzdžiui, specialus informavimo apie pažeidimus departamentas, padalinys ar funkcijos vykdytojai;
- b. tinkama apsauga, kaip numatyta 13 skirsnyje;
- c. fizinio asmens, kuris praneša apie pažeidimą, ir fizinio asmens, kuris tariamai yra atsakingas už pažeidimą, duomenų apsauga, kaip numatyta Reglamente (ES) 2016/679 (BDAR);
- d. aiškios procedūros, kaip numatyta 12 skirsnyje.

128. Nedarydamos poveikio galimybei pranešti apie pažeidimus pasinaudojant kompetentingų institucijų mechanizmais, kompetentingos institucijos gali raginti darbuotojus pirma pabandyti pasinaudoti investicinės įmonės vidaus perspėjimo procedūromis.

V antraštinė dalis. Vidaus kontrolės sistema ir mechanizmai

14 Vidaus kontrolės sistema

---

129. Investicinės įmonės turėtų įdiegti ir palaikyti kultūrą, kuri investicinėje įmonėje skatintų teigiamą požiūrį į rizikos kontrolę ir reikalavimų laikymąsi, ir patikimą bei išsamią vidaus kontrolės sistemą. Pagal tą sistemą investicinių įmonių verslo linijos turėtų būti atsakingos už rizikos, kurią jos patiria vykdydamos savo veiklą, valdymą ir taikyti kontrolės priemones, kuriomis būtų užtikrinamas vidaus ir išorės reikalavimų laikymasis. Pagal šią sistemą investicinėse įmonėse turėtų veikti nuolatinė veiksminga vidaus kontrolės funkcija²⁷, o ją vykdytys asmenys turėtų būti pakankamai autoritetingi, svarbūs ir turėti galimybę vykdydami savo užduotis kreiptis į valdymo organą, taip pat turėtų būti sukurta rizikos valdymo sistema. Kai tai proporcinga, atsižvelgiant į I antraštinėje dalyje išdėstytus kriterijus, investicinėse įmonėse taip pat turėtų veikti vidaus rizikos valdymo ir audito funkcija.
130. Atitinkamos investicinės įmonės vidaus kontrolės sistema turėtų būti individualiai pritaikyta pagal investicinės įmonės veiklos ypatumus, sudėtingumą ir su ja susijusią riziką, atsižvelgiant į grupės aplinkybes. Atitinkama investicinė įmonė keitimąsi būtina informacija turėtų organizuoti taip, kad būtų užtikrinta, kad kiekvienas valdymo organas, verslo linija ir vidaus padalinys, įskaitant kiekvienos vidaus kontrolės funkcijos vykdytojus, galėtų eiti savo pareigas. Tai reiškia, pavyzdžiui, kad turi būti keičiamasi tinkama informacija tarp verslo linijų ir atitikties užtikrinimo funkcijos vykdytojų (taip pat atitikties kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu reikalavimams užtikrinimo funkcijos vykdytojų, jei tai atskira kontrolės funkcija) – tiek grupės lygmeniu, tiek tarp vidaus kontrolės funkcijų vadovų grupės lygmeniu ir investicinės įmonės valdymo organo.
131. Investicinės įmonės turėtų įgyvendinti reikiamus procesus ir procedūras, kuriais užtikrintų, kad ji laikytųsi savo įsipareigojimų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje. Investicinės įmonės turėtų įvertinti riziką, kad jomis gali būti pasinaudota pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais, ir prireikus imtis rizikos mažinimo priemonių, kad sumažintų tą riziką ir su ja susijusią operacinę bei reputacijos riziką. Investicinės įmonės turėtų imtis priemonių, kuriomis užtikrintų, kad jų darbuotojai žinotų apie pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką ir apie šios rizikos poveikį investicinei įmonei ir finansų sistemos patikimumui.
132. Vidaus kontrolės sistema turėtų apimti visą organizaciją, įskaitant valdymo organo atsakomybės sritis ir užduotis bei visų verslo linijų ir vidaus padalinių veiklą, įskaitant vidaus kontrolės funkcijas, užsakomąsias paslaugas, ir platinimo kanalus.
133. Investicinės įmonės vidaus kontrolės sistemoje turėtų būti užtikrinama:
- a. veiksmingos ir efektyvios operacijos;
  - b. tinkamas rizikos nustatymas, vertinimas ir mažinimas;

---

²⁷ Nepažeidžiant ES Komisijos delegalojo reglamento (ES) Nr. 565/2017 22 straipsnio.

- c. finansinės ir nefinansinės informacijos, teikiamos ir vidaus, ir išorės lygmeniu, patikimumas;
- d. patikimos administracinės ir apskaitos procedūros;
- e. įstatymų, kitų teisės aktų ir priežiūros reikalavimų bei investicinės įmonės vidaus politikos, procesų, taisyklių ir sprendimų laikymasis.

15 Vidaus kontrolės sistemos įgyvendinimas

134. Valdymo organas turėtų būti atsakingas už vidaus kontrolės sistemos, procesų ir mechanizmų sukūrimą bei jų tinkamumo ir veiksmingumo stebėseną, taip pat už visų verslo linijų ir vidaus padalinių, įskaitant vidaus kontrolės funkcijas (pvz., atitikties užtikrinimo, įskaitant atitikties kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu reikalavimams užtikrinimo (jei tai atskira atitikties užtikrinimo funkcija), rizikos valdymo ir vidaus audito funkcijas, jei tokios funkcijos sukurtos), priežiūrą. Investicinės įmonės turėtų nustatyti, palaikyti ir reguliariai atnaujinti tinkamą rašytinę vidaus kontrolės politiką, mechanizmus ir procedūras, o juos tvirtinti turėtų valdymo organas. Jei rizikos valdymo funkcija nesukurta, už tinkamų rizikos valdymo procedūrų ir politikos nustatymą ir stebėseną turėtų būti atsakingas valdymo organas.
135. Investicinėje įmonėje turėtų būti sukurtas ir dokumentais įformintas aiškus ir skaidrus sprendimų priėmimo procesas, o atsakomybė ir įgaliojimai jos vidaus kontrolės sistemoje, įskaitant jos verslo linijas, vidaus padalinius ir vidaus kontrolės funkcijas, turėtų būti aiškiai paskirstyti.
136. Investicinės įmonės turėtų informuoti savo darbuotojus apie tokią politiką, mechanizmus ir procedūras, taip pat informuoti apie visus svarbius pakeitimus.
137. Vidaus kontrolės funkcijų vykdytojai turėtų tikrinti, ar vidaus kontrolės sistemoje nustatyta politika, mechanizmai ir procedūros tinkamai įgyvendinami atitinkamose jų kompetencijos srityse.
138. Vidaus kontrolės funkcijų vykdytojai turėtų reguliariai teikti valdymo organui rašytines ataskaitas apie pagrindinius nustatytus trūkumus. Kiekvieno svarbaus naujai nustatyto trūkumo atveju tose ataskaitose turėtų būti nurodyta su juo susijusi rizika, pateiktas poveikio vertinimas, rekomendacijos ir reikalingos taisomosios priemonės. Valdymo organas turėtų laiku ir veiksmingai stebėti, kaip laikomasi vidaus kontrolės funkcijų vykdytojų padarytų išvadų, ir reikalauti imtis reikiamų taisomųjų veiksmų. Turėtų būti nustatyta oficiali procedūra, pagal kurią būtų stebima, kaip atsižvelgiama į padarytas išvadas ir kaip taikomos taisomosios priemonės.

16 Rizikos valdymo sistema

139. Į bendrą vidaus kontrolės sistemą investicinės įmonės turėtų įtraukti holistinę visos investicinės įmonės rizikos valdymo sistemą, kuri apimtų visas jų verslo linijas ir vidaus padalinius, įskaitant vidaus kontrolės funkcijas, ir kurioje būtų visapusiškai pripažįstamas visų investicinės įmonės rizikos pozicijų, įskaitant riziką, kurią investicinė įmonė kelia sau, savo klientams ir rinkai, likvidumo riziką, ypač į rizikas, kurios gali padaryti reikšmingą poveikį turimų nuosavų lėšų dydžiui arba jį sumažinti, ekonominis turinys. Rizikos valdymo sistema turėtų įgalinti investicinę įmonę priimti visapusiškai informacija pagrįstus sprendimus dėl rizikos prisiėmimo. Rizikos valdymo sistemoje turėtų būti atsižvelgta į įvairiapusę riziką, tiek faktinę tiek ir būsimą riziką, kuri gali kilti investicinei įmonei. Rizika turėtų būti vertinama iš apačios į viršų ir iš viršaus į apačią požiūriais apimant visas verslo linijas ir tarp jų, remiantis nuosekliai vartojamais terminais ir taikant suderintą metodiką visoje investicinėje įmonėje ir konsoliduotu lygmeniu. Į rizikos valdymo sistemą turėtų būti įtraukta visa svarbi rizika ir tinkamai atsižvelgiama tiek į finansinę, tiek ir nefinansinę riziką, įskaitant rinkos, likvidumo, koncentracijos, operacinę, IT, reputacijos, teisinę, elgsenos, atitikties kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu bei kitais nusikaltimais reikalavimams, ESG ir strateginę riziką.
140. Į investicinės įmonės rizikos valdymo sistemą turėtų būti įtraukta politika, procedūros, rizikos ribos ir rizikos kontrolės priemonės, kuriomis būtų užtikrinta, kad rizika būtų tinkamai, laiku ir nuosekliai nustatoma, matuojama, vertinama, stebima, valdoma, mažinama ir apie ją būtų pranešama verslo linijos, investicinės įmonės ir konsoliduotu lygmenimis.
141. Investicinės įmonės rizikos valdymo sistemoje turėtų būti parengtos konkrečios gairės dėl jos strategijų įgyvendinimo. Jeigu tai tikslinga, gairėse turėtų būti nustatytos ir palaikomos investicinės įmonės norimą prisiimti riziką atitinkančios ir su investicinės įmonės patikima veikla, finansine galia, kapitalo baze ir strateginiais tikslais derančios vidaus ribos. Investicinės įmonės rizikos profilis turėtų atitikti šias nustatytas ribas. Rizikos valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad, pažeidus rizikos ribas, būtų taikomas nustatytas procesas, kaip tas ribų pažeidimo klausimas sprendžiamas pagal atitinkamą paskesnių veiksmų procedūrą.
142. Turėtų būti atliekama nepriklausoma rizikos valdymo sistemos vidaus peržiūra, pvz., ją turėtų atlikti vidaus audito funkcijos vykdytojai; atsižvelgiant į investicinės įmonės norimą prisiimti riziką ir rizikos valdymo funkcijos vykdytojų ir rizikos komiteto (jei toks komitetas įsteigtas) pateiktą informaciją, ši sistema turėtų būti reguliariai vertinama pakartotinai. Veiksniai, į kuriuos reikėtų atsižvelgti – vidaus ir išorės pokyčiai, įskaitant pajamų pokyčius, padidėjus investicinės įmonės veiklos, rizikos profilio ar veiklos struktūros sudėtingumas, geografinė plėtra, susijungimas ir įsigijimas ir naujų produktų ar verslo linijų atsiradimas.
143. Rizikai nustatyti, matuoti ar vertinti investicinė įmonė turėtų parengti tinkamą metodiką, kuri apimtų tiek perspektyvines, tiek retrospektyvines priemones. Į šias priemones turėtų būti įtrauktas faktinis rizikos profilio vertinimas, lyginant su investicinės įmonės norima prisiimti rizika, galimos ir nepalankiausiomis sąlygomis kylančios rizikos pozicijų nustatymas ir vertinimas pagal įvairias nepalankiausių sąlygų prielaidas, lyginant su investicinės įmonės pajėgumu prisiimti riziką. Šios priemonės turėtų suteikti informacijos apie būtiną rizikos

profilio koregavimą. Kurdamos nepalankiausių sąlygų scenarijus, investicinės įmonės turėtų daryti pakankamai konservatyvias prielaidas.

144. Investicinės įmonės turėtų atsižvelgti į tai, kad kiekybinio vertinimo metodikų, įskaitant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, rezultatai labai priklauso nuo modelių apribojimų ir prielaidų (įskaitant sukrėtimo sunkumą, trukmę ir pagrindines rizikos rūšis). Pavyzdžiui, tai, kad taikant modelį susidaro labai didelė ekonominio kapitalo grąža, gali lemti modelių trūkumai (pvz., neįtraukiama kuri nors svarbi rizika), o ne puiki investicinės įmonės strategija arba pavyzdinis jos įgyvendinimas investicinėje įmonėje. Taigi, nustatant prisiimamos rizikos lygį turėtų būti remiamasi ne tik kiekybine informacija ar modelio taikymo rezultatais, bet ir kokybine informacija (įskaitant ekspertų vertinimą ir kritišką analizę). Ypač reikėtų atsižvelgti į svarbias makroekonominės aplinkos tendencijas ir duomenis ir nustatyti galimą jų poveikį pozicijoms ir portfeliams.
145. Galutinė atsakomybė už rizikos vertinimą tenka tik investicinei įmonei, tad ji atitinkamai turėtų kritiškai vertinti savo riziką ir neturėtų pasikliauti vien išorės vertinimais.
146. Investicinės įmonės turėtų gerai žinoti modelių ir parametru apribojimus ir naudoti ne tik kiekybinio, bet ir kokybinio rizikos vertinimo priemones (įskaitant ekspertų vertinimą ir kritišką analizę).
147. Be pačių atliekamo vertinimo, investicinės įmonės gali naudotis išorės rizikos vertinimais (įskaitant išorės kredito reitingus arba iš trečiųjų šalių įsigytus rizikos modelius). Investicinės įmonės turėtų gerai žinoti tikslią tokių vertinimų taikymo sritį ir apribojimus.
148. Reikėtų sukurti skaidrius reguliarių ataskaitų teikimo mechanizmus, kad valdymo organas, jo rizikos komitetas (jei toks komitetas įsteigtas) ir visi atitinkami investicinės įmonės padaliniai laiku gautų tikslias, glaustas, suprantamas ir prasmingas ataskaitas, ir galėtų dalytis svarbia informacija apie rizikos nustatymą, matavimą ar vertinimą, stebėseną ir valdymą. Atskaitomybės sistema turėtų būti aiškiai apibrėžta ir įforminta dokumentais.
149. Visam rizikos valdymo procesui, įskaitant peržiūros ir sprendimų priėmimo procesus, itin svarbi veiksminga komunikacija ir rizikos bei rizikos strategijos suvokimas, – tai padeda užkirsti kelią sprendimams, dėl kurių rizika gali nenumatyta padidėti. Siekiant užtikrinti ataskaitų apie riziką efektyvumą, tiek horizontaliai visoje investicinėje įmonėje, tiek vertikalčiai valdymo grandinėje būtina nuodugniai apsvarstyti rizikos strategiją ir svarbius duomenis apie riziką (pvz., pozicijas ir pagrindinius rizikos rodiklius) bei apie juos informuoti.

17 Vidaus kontrolės funkcijos

150. Vidaus kontrolės funkcijas turėtų sudaryti veiksminga ir nuolat veikianti vidaus atitikties užtikrinimo funkcija ir, jei tai tikslinga ir proporcinga, atsižvelgiant į I antraštinėje dalyje išdėstytus kriterijus, rizikos valdymo funkcija ir vidaus audito funkcija. Į kontrolės funkcijų vykdytojų atsakomybės sritį taip pat įeina atitikties kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu reikalavimams užtikrinimas. Jeigu investicinės įmonės nesukuria ir nevykdo rizikos

valdymo funkcijos ir vidaus audito funkcijos, jos turėtų gebėti, to paprašius, įrodyti, kad priimta ir įgyvendinama vidaus kontrolės sistemos politika ir procedūros padeda veiksmingai pasiekti šio dokumento V antraštinėje dalyje išdėstytas gaires atitinkantį rezultatą.

151. Jeigu investicinė įmonė nesukuria vidaus rizikos valdymo funkcijos (toliau – RVF) arba vidaus audito funkcijos (toliau – VAF), atsakomybė už šias funkcijas, kaip nustatyta šiose gairėse, tenka darbuotojams, atsakingiems už nustatytas procedūras, o pagrindinė atsakomybė tenka valdymo organui, o jis gali deleguoti veiklos užduotis vidaus arba išorės subjektams.
152. Nepažeidžiant nacionalinės teisės, kuria įgyvendinama Direktyva (ES) 2015/849, investicinės įmonės turėtų paskirti atsakomybę kuriam nors darbuotojui (pvz., atitikties užtikrinimo vadovui) už tai, kad investicinė įmonė laikytųsi minėtos direktyvos reikalavimų ir savo politikos bei procedūrų. Investicinės įmonės gali įsteigti atskirą atitikties kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu reikalavimams užtikrinimo funkciją, kuri veiktų kaip nepriklausoma kontrolės funkcija. Jeigu reikia, už atitikties kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu reikalavimams užtikrinimą atsakingas asmuo turėtų turėti galimybę tiesiogiai atsiskaityti valdymo funkciją ir priežiūros funkciją vykdančiam valdymo organui.

17.1 Vidaus kontrolės funkcijų vadovai

153. Vidaus kontrolės funkcijų vadovai turėtų būti paskirti tinkamu hierarchiniu lygmeniu, kad kontrolės funkcijos vadovas būtų pakankamai autoritetingas ir svarbus, kad galėtų vykdyti šias pareigas. Atitikties užtikrinimo ir (jei tokios funkcijos sukurtos) rizikos valdymo bei vidaus audito funkcijų vadovai turėtų teikti ataskaitas ir tiesiogiai atsiskaityti valdymo organui, o valdymo organas turėtų peržiūrėti jų veiklos rezultatus.
154. Jeigu reikia, vidaus kontrolės funkcijų vadovai turėtų turėti galimybę kreiptis į priežiūros funkciją vykdančią valdymo organą ir tiesiogiai jam atsiskaityti, išreikšti susirūpinimą ir atitinkamais atvejais perspėti priežiūros funkcijos vykdytojus, kad tam tikri įvykiai daro arba gali daryti poveikį investicinėms įmonėms. Tai neturėtų trukdyti vidaus kontrolės funkcijų vadovams teikti ataskaitas ir pagal įprastus atskaitomybės ryšius.
155. Investicinėse įmonėse turėtų būti nustatytas ir dokumentais įformintas vidaus kontrolės funkcijos vadovo skyrimo į pareigas ir jo(s) atsakomybių panaikinimo procesas. Bet kuriuo atveju, vidaus kontrolės funkcijų vadovai neturėtų būti nušalinami nuo šių savo pareigų prieš tai negavus priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo patvirtinimo.

17.2 Vidaus kontrolės funkcijų nepriklausomumas

156. Kad vidaus kontrolės funkcijos būtų laikomos nepriklausomomis, turėtų būti įvykdytos šios sąlygos:
  - a. darbuotojai neturėtų vykdyti jokių veiklos užduočių, kurios patenka į veiklos, kurią vidaus kontrolės funkcijos vykdytojai turėtų stebėti ir kontroliuoti, sritį, nebent

įrodoma, kad, atsižvelgiant į I antraštinėje dalyje išdėstytus proporcingumo principo taikymo kriterijus, vidaus kontrolės funkcijos išliktų veiksmingos. Tokiu atveju investicinės įmonės turėtų įvertinti, ar jų vidaus kontrolės funkcijų veiksmingumui nekyla pavojus;

- b. jeigu reikia, jos turėtų būti organizaciniu požiūriu atskirtos nuo veiklos, kurią šios funkcijos vykdytojams pavesta stebėti ir kontroliuoti;
- c. vidaus kontrolės funkcijų vykdytojų atlygis neturėtų būti susietas su veiklos, kurią jie stebi ir kontroliuoja, vykdymu ir neturėtų niekaip kitaip daryti įtakos jų objektyvumui²⁸.

17.3 Vidaus kontrolės funkcijų ištekliai

- 157. Vidaus kontrolės funkcijoms turėtų būti skiriama pakankamai išteklių. Atsižvelgiant į I antraštinėje dalyje nustatyto proporcingumo principo taikymą, šioms funkcijoms vykdyti reikėtų turėti pakankamą kvalifikuotų darbuotojų skaičių (tiek patrunuojančiosios, tiek patrunuojamosios įmonės lygmenimis). Darbuotojai turėtų nuolat išlikti kvalifikuotais ir prireikus turėtų būti mokomi.
- 158. Vidaus kontrolės funkcijų vykdytojams turėtų būti skirtos tinkamos IT sistemos ir pagalba bei sudaryta galimybė susipažinti su vidaus ir išorės informacija, reikalinga jų pareigoms vykdyti. Jie turėtų turėti galimybę susipažinti su visa būtina informacija apie visas verslo linijas ir atitinkamas riziką prisiimančias patrunuojamąsias įmones, visų pirma tas, kurios gali kelti didelę riziką investicinei įmonei.

18 Rizikos valdymo funkcija

- 159. Rizikos valdymo funkcija (toliau – RVF) turėtų veikti visoje investicinėje įmonėje. Atsižvelgiant į I antraštinėje dalyje išdėstytus proporcingumo kriterijus, RVF vykdytojai turėtų būti pakankamai autoritetingi, svarbūs ir turėti pakankamai išteklių, kad galėtų įgyvendinti rizikos politiką ir rizikos valdymo sistemą, kaip nustatyta 17 skirsnyje.
- 160. Prireikus RVF vykdytojai turėtų turėti galimybę tiesiogiai kreiptis į priešišios funkciją vykdančią valdymo organą ir jo komitetus (jeigu tokie komitetai įsteigti), visų pirma – rizikos komitetą.
- 161. RVF vykdytojai turėtų turėti galimybę kreiptis į visas verslo linijas ir kitus vidaus padalinius, dėl kurių gali kilti rizika, taip pat į atitinkamas patrunuojamąsias ir asocijuotąsias įmones.
- 162. RVF vykdytojai turėtų turėti pakankamą žinių, įgūdžių ir patirties, susijusios su rizikos valdymo metodais ir procedūromis, rinkomis ir produktais, ir turėtų turėti galimybę reguliariai mokytis.

---

²⁸ Taip pat žr. EBI gaires dėl patikimos atlygio politikos, paskelbtas adresu <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies>.

163. RVF turėtų būti viena iš pagrindinių investicinės įmonės organizacinės struktūros dalių, o jos struktūra turėtų būti sukurta taip, kad jos vykdytojai galėtų įgyvendinti rizikos politiką ir kontroliuoti rizikos valdymo sistemą. RVF vykdytojai turėtų atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant, kad investicinėje įmonėje būtų įdiegti veiksmingi rizikos valdymo procesai. RVF vykdytojai turėtų aktyviai dalyvauti priimant visus svarbius rizikos valdymo sprendimus.
164. Grupės atveju Sąjungos patronuojančiosios įmonės RVF vykdytojai turėtų gebėti vertinti riziką holistiškai visos grupės atžvilgiu ir užtikrinti, kad būtų laikomasi rizikos strategijos.
165. RVF vykdytojai turėtų teikti svarbią nepriklausomą informaciją, analizę ir ekspertinį vertinimą dėl rizikos pozicijų, konsultuoti dėl verslo linijų ar vidaus padalinių pasiūlymų ir su rizika susijusių sprendimų ir turėtų informuoti valdymo organą, ar jie atitinka investicinės įmonės rizikos strategiją ir jos norimą prisiimti riziką. RVF vykdytojai gali teikti rekomendacijas dėl rizikos valdymo sistemos tobulinimo ir taisomųjų priemonių, kad būtų pašalinti rizikos politikos, procedūrų ir ribų pažeidimai.

18.1 RVF vaidmuo rizikos strategijos ir sprendimų srityje

166. RVF vykdytojai turėtų aktyviai dalyvauti rengiant investicinės įmonės rizikos strategiją ir užtikrinant, kad investicinėje įmonėje būtų įdiegti veiksmingi rizikos valdymo procesai, nuo ankstyvų to proceso etapų. RVF vykdytojai turėtų teikti valdymo organui visą svarbią su rizika susijusią informaciją, kad jis galėtų nustatyti investicinės įmonės norimos prisiimti rizikos lygį. RVF vykdytojai turėtų vertinti rizikos strategijos ir norimos prisiimti rizikos patikimumą ir tvarumą. Jie turėtų užtikrinti, kad konkrečios rizikos ribos būtų nustatomos tinkamai, pagal norimą prisiimti riziką. RVF vykdytojai taip pat turėtų vertinti veiklos padalinių rizikos strategijas, įskaitant veiklos padalinių siūlomus tikslus, ir turėtų įsitraukti į procesą prieš valdymo organui priimant sprendimą dėl rizikos strategijų ir norimos prisiimti rizikos. Tikslai turėtų būti realūs ir atitikti investicinės įmonės rizikos strategiją ir jos norimą prisiimti riziką.
167. RVF vykdytojų dalyvavimas sprendimų priėmimo procese turėtų užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į rizikos aspektus. Vis dėlto, už priimamus sprendimus išlieka atsakingi veiklos ir vidaus padaliniai, o pagrindinė atsakomybė tenka valdymo organui.

18.2 RVF vaidmuo įgyvendinant svarbius pokyčius

168. Prieš priimant sprendimus dėl svarbių procesų, sistemų pokyčių arba dėl išimtinių sandorių, RVF vykdytojai turėtų dalyvauti vertinant tokių pokyčių ir išimtinių sandorių poveikį bendrai investicinės įmonės ir grupės rizikai ir prieš priimant sprendimą pranešti savo išvadas tiesiogiai valdymo organui.
169. RVF vykdytojai turėtų įvertinti, kaip nustatyta rizika galėtų paveikti investicinės įmonės arba grupės gebėjimą valdyti savo rizikos profilį, likvidumą ir tvirtą kapitalo bazę įprastomis ir nepalankiomis aplinkybėmis.

18.3 RVF vaidmuo nustatant, matuojant, vertinant, valdant, mažinant, stebint riziką ir pranešant apie ją

170. RVF vykdytojai turėtų užtikrinti, kad būtų sukurta tinkama rizikos valdymo sistema ir kad atitinkami investicinės įmonės padaliniai nustatytų, vertintų, matuotų, stebėtų, valdytų visą riziką ir tinkamai apie ją praneštų.
171. RVF vykdytojai turėtų užtikrinti, kad rizika būtų nustatoma ir vertinama remiantis ne tik kiekybine informacija ar modelių rezultatais, bet ir kokybiniais metodais. RVF vykdytojai turėtų nuolat informuoti valdymo organą apie rizikos modeliuose ir analizėje naudojamas prielaidas ir galimus jų trūkumus.
172. RVF vykdytojai turėtų užtikrinti, kad sandoriai su susijusiomis šalimis būtų peržiūrimi ir kad jų keliama rizika investicinei įmonei būtų nustatoma ir tinkamai įvertinama.
173. RVF vykdytojai turėtų užtikrinti, kad veiklos padaliniai veiksmingai stebėtų visą nustatytą riziką.
174. RVF vykdytojai turėtų reguliariai stebėti investicinės įmonės faktinės rizikos profilį ir jį nagrinėti atsižvelgdami į investicinės įmonės strateginius tikslus ir jos norimą prisiimti riziką, kad valdymo funkciją vykdančias valdymo organas galėtų priimti sprendimus, o priežiūros funkciją vykdančias valdymo organas galėtų juos kritiškai vertinti.
175. RVF vykdytojai turėtų analizuoti tendencijas ir pastebėti dėl pasikeitusių aplinkybių ir sąlygų atsiradusią naują, kylančią ar didėjančią riziką. Jie taip pat turėtų reguliariai peržiūrėti faktinius rizikos rodiklius ir lyginti juos su ankstesniais įverčiais (t. y. atlikti grįžtamąjį patikrinimą), kad galėtų įvertinti ir padidinti rizikos valdymo proceso tikslumą ir veiksmingumą.
176. RVF vykdytojai turėtų įvertinti galimus rizikos mažinimo būdus. Valdymo organui teikiamose ataskaitose turėtų būti pateikiami pasiūlymai dėl reikiamų rizikos mažinimo veiksmų.

18.4 Su rizikos ribomis susijęs RVF vaidmuo

177. RVF vykdytojai turėtų nepriklausomai vertinti norimos prisiimti rizikos ar ribų pažeidimus (be kita ko, nustatyti pažeidimo priežastį ir atlikti teisinę ir ekonominę faktinių pozicijos uždarymo, sumažinimo ar apsidraudimo išlaidų analizę, palyginti su galimomis pozicijos išlaidų išlaidomis). RVF vykdytojai turėtų informuoti atitinkamus veiklos padalinius ir valdymo organą ir rekomenduoti galimas taisomąsias priemones. Jeigu pažeidimas yra reikšmingas, RVF vykdytojai turėtų tiesiogiai informuoti priežiūros funkciją vykdančią valdymo organą, nedarant poveikio RVF vykdytojų galimybei teikti ataskaitas kitų vidaus funkcijų vykdytojams ir komitetams.
178. RVF vykdytojai turėtų atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant, kad sprendimas dėl jų rekomendacijos būtų priimtas atitinkamu lygmeniu, kad atitinkami veiklos padaliniai jo laikytųsi ir tinkamai atsiskaitytų valdymo organui ir rizikos komitetui, jei toks komitetas įsteigtas.

18.5 Rizikos valdymo funkcijos vadovas

179. RVF (jei tokia funkcija sukurta) vadovas turėtų būti atsakingas už išsamios ir suprantamos informacijos apie riziką pateikimą ir valdymo organo konsultavimą, kad šis suprastų bendrą investicinės įmonės rizikos profilį. Konsoliduotu lygmeniu tas pats taikytina patronuojančiosios investicinės įmonės RVF vadovui. Jei nepriklausoma funkcija nesukurta, rizikos valdymo funkcijos vadovo pareigas atlieka darbuotojai, kuriems patikėta vykdyti rizikos valdymo procedūras, arba tiesiogiai valdymo organo nariai.
180. RVF vadovas turėtų būti pakankamai patyręs, nepriklausomas ir eiti pakankamai aukšto lygio pareigas, kad galėtų kritiškai vertinti sprendimus, darančius poveikį investicinės įmonės rizikos pozicijai. Jeigu RVF vadovo pareigas atlieka ne valdymo organo narys, atsižvelgdamos į I antraštinėje dalyje nurodytą proporcingumą principą, investicinės įmonės turėtų paskirti nepriklausomą RVF vadovą, kuris nebūtų atsakingas už jokiais kitas funkcijas ir būtų atskaitingas tiesiogiai valdymo organui. Jeigu, atsižvelgiant į I antraštinėje dalyje nustatytą proporcingumo principą, paskirti asmenį, kuris atliktų tik RVF vadovo pareigas, būtų neproporcinga, šią funkciją galima sujungti su atitikties užtikrinimo funkcijos vadovo pareigomis arba šią funkciją gali vykdyti kitas aukštesnes pareigas einantis asmuo, jeigu dėl vykdomų užduočių nekyla interesų konfliktų. Bet kuriuo atveju tas asmuo turėtų būti pakankamai autoritetingas, svarbus ir nepriklausomas (pvz., teisės skyriaus vadovas).
181. RVF vadovas turėtų gebėti kritiškai vertinti investicinės įmonės vadovybės ir jos valdymo organo priimamus sprendimus, o prieštaravimų pagrindai turėtų būti įforminami dokumentais. Jeigu investicinė įmonė nori suteikti RVF vadovui teisę vetuoti sprendimus (pvz., sprendimą dėl kredito ar investicijos arba ribos nustatymo), priimtus žemesniais nei valdymo organo lygmenimis, ji turėtų nustatyti tokios veto teisės taikymo sritį, klausimo perdavimo spręsti aukštesniu lygmeniu arba apskundimo procedūras ir kaip tame dalyvaus valdymo organas.
182. Investicinės įmonės turėtų sukurti griežtesnius sprendimų, dėl kurių RVF vadovas išreiškė neigiamą nuomonę, tvirtinimo procesus. Pagrindiniais rizikos klausimais, įskaitant procesus, kurie gali neatitikti investicinės įmonės rizikos strategijos ir jos norimos prisiimti rizikos, priežiūros funkciją vykdančio valdymo organas turėtų turėti galimybę tiesiogiai bendrauti su RVF vadovu.

19 Atitikties užtikrinimo funkcija²⁹

183. Investicinės įmonės turėtų sukurti nuolat veikiančią ir veiksmingą atitikties užtikrinimo funkciją atitikties rizikai valdyti ir paskirti asmenį, kuris būtų atsakingas už tą funkciją visoje investicinėje įmonėje (atitikties užtikrinimo pareigūnas). Atitikties užtikrinimo funkcija, politika

---

²⁹ Šis skirsnis turėtų būti aiškinamas nepažeidžiant ESMA gairių dėl atitikties užtikrinimo funkcijos ir kartu su tomis gairėmis.

ir procedūros taip pat turėtų atitikti Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/565 22 straipsnį ir ESMA gaires dėl atitikties užtikrinimo funkcijos.

184. Atsižvelgiant į I antraštinėje dalyje nustatytą proporcingumo principą, atitikties užtikrinimo pareigūno pareigos gali būti derinamos su RVF vadovo pareigomis arba, jei paskirti asmenį, kuris vykdytų tik šią funkciją, būtų neproporcinga, šią funkciją gali vykdyti kitas aukštesnės pareigos einantis asmuo (pvz., teisės skyriaus vadovas), jei dėl atliekamų užduočių nekyla interesų konfliktų.
185. Atitikties užtikrinimo funkciją vykdančys darbuotojai turėtų turėti pakankamą žinių, įgūdžių ir patirties, susijusios su atitikties užtikrinimo ir kitomis svarbiomis procedūromis, ir turėtų turėti galimybę reguliariai mokytis.
186. Priežiūros funkciją vykdančias valdymo organas turėtų prižiūrėti, kaip atitikties užtikrinimo politika įgyvendinama, ši politika turėtų būti tinkamai įforminta dokumentais ir su ja turėtų būti supažindinti visi darbuotojai. Investicinės įmonės turėtų sukurti procesą, pagal kurį reguliariai vertintų jų veiklai taikytinų įstatymų ir kitų teisės aktų pakeitimus.
187. Atitikties užtikrinimo funkcijos vykdytojai turėtų konsultuoti valdymo organą dėl priemonių, kurių reikia imtis siekiant užtikrinti taikytinų įstatymų, taisyklių, reglamentų ir standartų laikymąsi, ir vertinti galimą bet kokių teisinės ar reguliavimo aplinkos pokyčių poveikį investicinės įmonės veiklai ir atitikties užtikrinimo sistemai.
188. Atitikties užtikrinimo funkcijos vykdytojai turėtų užtikrinti, kad atitikties stebėseną būtų vykdoma pagal struktūruotą, aiškiai apibrėžtą atitikties stebėsenos programą ir kad būtų laikomasi atitikties politikos. Atitikties užtikrinimo funkcijos vykdytojai turėtų atsiskaityti valdymo organui ir investicinės įmonės atitikties rizikos ir jos valdymo klausimais atitinkamai bendrauti su RVF vykdytojais. Vykdydami atitinkamas jiems pavestas užduotis atitikties užtikrinimo funkcijos ir RVF vykdytojai turėtų tinkamai bendradarbiauti ir keistis informacija. Valdymo organas ir RVF vykdytojai sprendimų priėmimo procesuose turėtų atsižvelgti į atitikties užtikrinimo funkcijos vykdytojų nustatytus faktus.
189. Investicinės įmonės turėtų imtis atitinkamų veiksmų, nukreiptų prieš vidaus ar išorės elgesį, kuris galėtų palengvinti sukčiavimą, pinigų plovimą ir teroristų finansavimą ar kitus finansinius nusikaltimus bei drausmės pažeidimus (pvz., vidaus procedūrų pažeidimus, ribų pažeidimus) arba sudaryti jiems sąlygas.
190. Investicinės įmonės turėtų užtikrinti, kad jų patrunuojamosios įmonės ir filialai imtųsi veiksmų siekdami užtikrinti, kad jų veikla atitiktų vietos įstatymus ir kitus teisės aktus. Jeigu pagal vietos įstatymus ir kitus teisės aktus griežtesnių procedūrų ir grupėje įdiegtų griežtesnių atitikties užtikrinimo sistemų taikyti negalima, ypač jeigu pagal juos grupės subjektams draudžiama atskleisti būtiną informaciją ir ja keistis, patrunuojamosios įmonės ir filialai turėtų apie tai pranešti atitikties užtikrinimo pareigūnui arba Sąjungos patrunuojančiosios įmonės atitikties užtikrinimo vadovui.

20 Vidaus audito funkcija

191. VAF (jei tokia funkcija sukurta) turėtų būti nepriklausoma, jos vykdytojai turėtų būti pakankamai autoritetingi, svarbūs ir turėti pakankamai išteklių. Investicinės įmonės visų pirma turėtų užtikrinti, kad VAF darbuotojų kvalifikacija ir VAF ištekliai, ypač audito priemonės ir rizikos analizės metodai, atitiktų investicinės įmonės dydį ir veiklos vietas, su investicinės įmonės verslo modeliu susijusios rizikos pobūdį, mastą ir sudėtingumą, veiklą, rizikos kultūrą ir norimą prisiimti riziką.
192. VAF turėtų būti nepriklausoma nuo audituojamos veiklos. Todėl VAF nederėtų jungti su kitomis funkcijomis.
193. Remdamiesi rizika pagrįstu metodu, VAF vykdytojai turėtų nepriklausomai peržiūrėti visos investicinės įmonės ir padalinių veiklos, įskaitant užsakomąsias paslaugas, atitiktį investicinės įmonės politikai ir procedūroms bei išorės reguliavimo reikalavimams ir pateikti objektyvų patikinimą dėl atitikties. VAF veiklos sritis turėtų apimti visus grupės subjektus.
194. VAF vykdytojai neturėtų dalyvauti rengiant, atrenkant, nustatant ir įgyvendinant konkrečią vidaus kontrolės politiką, mechanizmus, procedūras arba rizikos ribas. Tačiau valdymo funkciją vykdančiam valdymo organui tai neturėtų trukdyti prašyti vidaus audito funkcijos vykdytojų pateikti nuomonę su rizika, vidaus kontrolės priemonėmis ir taikytinų taisyklių laikymusi susijusiais klausimais.
195. VAF vykdytojai turėtų vertinti, ar 15 skirsnyje nurodyta investicinės įmonės vidaus kontrolės sistema yra veiksminga ir efektyvi. Visų pirma, VAF vykdytojai turėtų vertinti:
- a. investicinės įmonės valdymo sistemos tinkamumą;
  - b. ar esamos politikos priemonės ir procedūros tebėra pakankamos ir atitinka įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, investicinės įmonės rizikos strategiją ir investicinės įmonės norimą prisiimti riziką;
  - c. procedūrų atitiktį taikytiniems įstatymams, kitiems teisės aktams ir valdymo organo sprendimams;
  - d. ar procedūros įgyvendinamos tinkamai ir veiksmingai (pvz., vertinti sandorių atitiktį, faktiškai patiriamos rizikos lygį ir kt.);
  - e. veiklos padalinių (pirmoji gynybos linija), rizikos valdymo ir atitikties užtikrinimo funkcijų vykdytojų taikomų kontrolės priemonių ir teikiamų ataskaitų pakankamumą, kokybę ir veiksmingumą.
196. VAF vykdytojai turėtų, visų pirma, tikrinti procesų, kuriais užtikrinamas investicinės įmonės metodų ir technikos patikimumas, tinkamą organizavimą ir vidaus modeliuose (pvz., rizikos

modeliavimo ir apskaitinių įvertinimų srityje) naudojamas prielaidas ir informacijos šaltinius. Jie taip pat turėtų vertinti įgyvendinamų kokybinių rizikos nustatymo ir vertinimo bei rizikos mažinimo priemonių kokybę ir naudojimą.

197. VAF vykdytojai turėtų turėti galimybę visoje investicinėje įmonėje nekliudomi susipažinti su visais įrašais, dokumentais, informacija ir patekti į visas investicinės įmonės patalpas. Jie taip pat turėtų turėti prieigą prie valdymo informacijos sistemų ir visų komitetų bei sprendimus priimančių organų posėdžių protokolų.
198. VAF vykdytojai turėtų laikytis nacionalinių ir tarptautinių profesinių standartų. Čia minimų profesinių standartų pavyzdys būtų Vidaus auditorių instituto parengti standartai.
199. Vidaus audito darbas turėtų būti vykdomas pagal audito planą ir išsamią audito programą taikant rizika pagrįstą metodą.
200. Vidaus audito planas turėtų būti rengiamas kartą per metus, atsižvelgiant į metinius vidaus audito kontrolės tikslus. Vidaus audito planą turėtų tvirtinti valdymo organas.
201. Visų audito rekomendacijų įgyvendinimas yra stebimas pagal nustatytą tvarką atitinkamu valdymo lygmeniu, taip užtikrinant, kad jos būtų įgyvendintos ir apie tai būtų pranešta veiksmingai ir laiku.

VI antraštinė dalis. Veiklos tęstinumo valdymas

202. Siekdamas užtikrinti savo pajėgumą veiklą vykdyti nepertraukiamai ir apriboti nuostolius, jei iškiltų didelių veiklos trukdžių, investicinės įmonės turėtų parengti patikimą veiklos tęstinumo valdymo ir atkūrimo planą.
203. Investicinės įmonės gali sukurti specialią nepriklausomą veiklos tęstinumo užtikrinimo funkciją.
204. Investicinės įmonės veikloje naudojama keletas itin svarbių išteklių (pvz., IT sistemos, įskaitant debesijos paslaugas, ryšių sistemos, pagrindiniai darbuotojai ir pastatai). Veiklos tęstinumo valdymo tikslas – sumažinti veiklos, finansines, teises, su reputacija susijusias ir kitas svarbias pasekmes, kurių kyla įvykus nelaimei, ilgesniam laikui sutrikus šiems ištekliams ir dėl to sutrikus įprastoms investicinės įmonės veiklos procedūroms. Sumažinti tokių incidentų tikimybę arba perkelti jų finansinį poveikį trečiosioms šalims gali būti siekiama ir kitomis rizikos valdymo (pvz., draudimo) priemonėmis.
205. Siekdama parengti patikimą veiklos tęstinumo valdymo planą, investicinė įmonė turėtų kruopščiai išnagrinėti jai kylančios didelės veiklos sutrikdymo rizikos veiksnius, šios rizikos pozicijos dydį ir, remdamasi vidaus ir (arba) išorės duomenimis ir scenarijų analize, (kiekybiškai ir kokybiškai) įvertinti galimą jos poveikį. Tokia analizė turėtų apimti visas verslo linijas ir vidaus padalinius, įskaitant RVF arba rizikos valdymo procedūras, joje turėtų būti atsižvelgta į

jų nepriklausomumą. Analizės rezultatai turėtų padėti apibrėžti investicinės įmonės veiklos atkūrimo prioritetus ir tikslus.

206. Remdamasi pirmiau paminėta analize, investicinė įmonė turėtų parengti:

- a. nenumatytų atvejų ir veiklos tęstinumo planus, taip užtikrindama, kad investicinė įmonė tinkamai reaguotų į ekstremaliąsias situacijas ir galėtų užtikrinti savo svarbiausios veiklos tęstinumą, sutrikus įprastoms veiklos procedūroms;
- b. svarbiausių išteklių atkūrimo planus, kad investicinė įmonė galėtų per tinkamą laiką grįžti prie įprastų veiklos procedūrų. Bet kokia likutinė rizika dėl galimų veiklos trikdžių turėtų atitikti investicinės įmonės norimą prisiimti riziką.

207. Nenumatytų atvejų, veiklos tęstinumo ir išteklių atkūrimo planai turėtų būti įforminti dokumentais ir kruopščiai įgyvendinami. Dokumentai turėtų būti prieinami verslo linijų, vidaus padalinių ir RVF darbuotojams, atsakingiems už rizikos valdymo procedūras, ir turėtų būti saugomi sistemose, kurios būtų fiziškai atskirtos ir nenumatytais atvejais lengvai prieinamos. Turėtų būti užtikrinamas tinkamas mokymas. Planai turėtų būti reguliariai bandomi ir atnaujinami. Bet kokie sunkumai ar trikdžiai vykdant bandymus turėtų būti įforminami dokumentais ir nagrinėjami, o planai – atitinkamai peržiūrimi.

VII antraštinė dalis. Skaidrumas

208. Su strategijomis, politika ir procedūromis turėtų būti supažindinti visi atitinkami visos investicinės įmonės darbuotojai. Investicinės įmonės darbuotojai turėtų suprasti su jų pareigomis ir atsakomybės sritimis susijusią politiką ir procedūras bei jų laikytis.

209. Atitinkamai valdymo organas turėtų aiškiai ir nuosekliai informuoti reikiamus darbuotojus apie investicinės įmonės strategijas ir politiką – bent tuo lygmeniu, kuris būtinas, kad jie galėtų eiti savo pareigas, ir tą informaciją atnaujinti. Tai gali būti daroma parengiant rašytines gaires, vadovus ar kitomis priemonėmis.

210. Jeigu pagal Direktyvos (ES) 2019/2034 44 straipsnį kompetentingos institucijos reikalauja, kad patronuojančiosios įmonės kasmet skelbtų savo teisinės struktūros ir investicinių įmonių grupės valdymo ir organizacinės struktūros aprašymą, į šią informaciją turėtų būti įtraukti visi grupės struktūros subjektai, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2013/34³⁰, pagal šalis.

211. Turėtų būti skelbiama bent tokia informacija:

---

³⁰ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

- a. investicinės įmonės ir grupės struktūros, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2013/34, vidaus organizacinės struktūros ir jos pokyčių apžvalga, įskaitant pagrindinius atskaitomybės ryšius ir atsakomybės sritis;
- b. visi svarbūs pokyčiai, įvykę po ankstesnio informacijos paskelbimo, ir svarbių pokyčių datos;
- c. naujos teisinės, valdymo ar organizacinės struktūros;
- d. informacija apie valdymo organo struktūrą, organizacinę tvarką ir narius, įskaitant narių skaičių ir nepriklausomais laikomų narių skaičių, nurodant kiekvieno valdymo organo nario lytį ir kadencijos trukmę;
- e. pagrindinės valdymo organo atsakomybės sritys;
- f. priežiūros funkciją vykdančio valdymo organo komitetų sąrašas ir sudėtis;
- g. investicinei įmonei ir valdymo organui taikytinos interesų konfliktų politikos apžvalga;
- h. vidaus kontrolės sistemos apžvalga;
- i. veiklos tęstinumo valdymo sistemos apžvalga.

I priedas. Aspektai, į kuriuos būtina atsižvelgti rengiant vidaus valdymo politiką

Aspektai į kuriuos investicinės įmonės turėtų atsižvelgti dokumentais įformindamos vidaus valdymo politiką ir tvarką pagal III antraštinę dalį:

1. akcijų nuosavybės struktūra;
2. grupės struktūra, jei taikytina (teisinė ir funkcinė struktūra);
3. valdymo organo sudėtis ir veikimas:
  - a) atrankos kriterijai, įskaitant tai, kaip atsižvelgiama į įvairovę;
  - b) skaičius, kadencijos trukmė, rotacija, amžius;
  - c) nepriklausomi valdymo organo nariai;
  - d) vykdomieji valdymo organo nariai;
  - e) nevykdomieji valdymo organo nariai;
  - f) vidinis užduočių paskirstymas, jei taikytina;
4. valdymo struktūros ir organizacinė schema (ir poveikis grupei, jei taikytina):
  - a) specializuoti komitetai:
    - i. sudėtis;
    - ii. veikimas;
  - b) vykdomasis komitetas, jei yra:
    - i. sudėtis;
    - ii. veikimas;
5. pagrindines funkcijas atliekantys asmenys:
  - a) rizikos valdymo funkcijos vadovas;
  - b) atitikties užtikrinimo funkcijos vadovas;
  - c) vidaus audito funkcijos vadovas;
  - d) vyriausiasis finansininkas;
  - e) kiti pagrindines funkcijas atliekantys asmenys;
6. vidaus kontrolės sistema:
  - a) kiekvienos funkcijos aprašas, įskaitant organizacinę struktūrą, išteklius, svarbą ir įgaliojimus;
7. rizikos strategijos ir rizikos valdymo sistemos aprašas;

8. organizacinė struktūra (ir poveikis grupei, jei taikytina):
  - a) veiklos struktūra, verslo linijos ir kompetencijų bei atsakomybės paskirstymas;
  - b) užsakomosios paslaugos;
  - c) produktų ir paslaugų asortimentas;
  - d) geografinė veiklos aprėptis;
  - e) paslaugų teikimas pagal laisvės teikti paslaugas režimą;
  - f) filialai;
  - g) patronuojamosios įmonės, bendros įmonės ir kt.;
  - h) lengvatinio apmokestinimo centrų naudojimas;
9. elgesio kodeksas (ir poveikis grupei, jei taikytina):
  - a) strateginiai tikslai ir įmonės vertybės;
  - b) vidaus kodeksai ir taisyklės, įskaitant kovos su pinigų plovimu ir kovos su terorizmo finansavimu politiką;
  - c) interesų konfliktų politika;
  - d) informavimas apie pažeidimus;
10. vidaus valdymo politikos statusas, nurodant datą:
  - a) parengta;
  - b) paskutinį kartą pakeista;
  - c) paskutinį kartą vertinta;
  - d) patvirtinta valdymo organo.

